

Vlaams
Parlement

vergadering **23**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 4 maart 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens over een krachtdadige reactie op de Turkse humanitaire chantage – 236 (2019-2020) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	4
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Vlaamse reactie op het Turkse dreigement om een toevloed van migranten naar Europa te sturen	4
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het sociaal akkoord in de dienstenchequesector	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de blokkering van het akkoord in de dienstenchequesector	8
ACTUELE VRAAG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de investeringen in nieuwe vissersvaartuigen en de impact van de nakende brexit op de Vlaamse visserij	13
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het klimaatplan voor de lokale besturen	
ACTUELE VRAAG van Bruno Tobbacq aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het alternatieve klimaatplan van minister Somers	18
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ondersteuning van steden en gemeenten die initiatieven nemen om het lerarentekort aan te pakken	25
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het maken van de juiste studiekeuze bij de overgang van de tweede naar de derde graad secundair onderwijs	29
ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de stijgende prestatiedruk bij studenten	33

ACTUELE VRAAG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van de corona-uitbraak op de toeristische sector en de maatregelen ter zake van de taskforce economische impact corona	
ACTUELE VRAAG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van de recente wereldwijde uitbraak van het coronavirus op de Vlaamse toeristische sector en remediërende maatregelen ter zake	
ACTUELE VRAAG van Kurt Vanryckeghem aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over steun aan de reisbureaussector wegens het coronavirus	37
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het gestegen aantal gedwongen opnames van minderjarigen in de psychiatrie	
ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de stijging van het aantal gedwongen opnames van minderjarigen in de kinder- en jeugdpsychiatrie en in de volwassenenpsychiatrie	42
ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het verlagen van de drempel naar professionele hulpverlening voor jongvolwassenen	46
ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over een veralgemeende invoering van de zone 30 in de bebouwde kom	50
ACTUELE VRAAG van Lode Ceyskens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de handhaving van het inhaalverbod voor vrachtwagens bij regenweer	53
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over gesplitst kindergeld bij co-ouderschap – 217 (2019-2020) – Nr. 1 Verslag	57
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de taken en de rol van de energieproducent, de distributienetbeheerder en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) – 218 (2019-2020) – Nr. 1 Verslag	58
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens over een krachtdadige reactie op de Turkse humanitaire chantage – 236 (2019-2020) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	58
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	59

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Vincent Van Peteghem: familieverplichtingen;

Freya Saeys, Klaas Sloomans, Tine Van den Brande, Kris Van Dijck, Maxim Veys, Suzy Wouters: gezondheidsredenen.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 60/17)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens over een kracht-dadige reactie op de Turkse humanitaire chantage – 236 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Chris Janssens bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zou bij ordemotie en met hoogdringendheid aan de plenaire vergadering willen vragen om aan de agenda van vandaag een voorstel van resolutie toe te voegen inzake de Turkse dreigementen over de gevoerde migratiepolitiek.

De voorzitter: Is het goed dat we ons daar straks over uitspreken? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de Vlaamse reactie op het Turkse dreigement om een toevloed van migranten naar Europa te sturen

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, de Turkse dictator Erdogan heeft de voorbije dagen een fors dreigement naar iedereen in Europa gestuurd. Onder luid applaus van de aanhangers van zijn fundamentalistische AK-partij kondigde hij aan honderdduizenden migranten naar Europa te sturen. Beelden van horden niet-Europese migranten – bijna allemaal jongemannen,

trouwens – tonen inmiddels aan dat er inderdaad een hele resem migranten naar Europa onderweg is. Erdogan zet niet alleen de poorten naar Europa open, hij spoort de migranten ook actief aan om de oversteek naar Europa te maken, hetgeen voorlopig alleen maar wordt tegengehouden door onze moedige Griekse bondgenoten.

Minister-president, Erdogan chanteert Europa. Het enige waar hij op uit is, is meer geld en meer steun voor de strijd die hij, zij aan zij met islamitische jihadistten, tegen het Syrische regeringsleger voert. Mensenlevens zijn daarbij van geen tel. Migrantten fungeren enkel als pionnen op zijn perfide geopolitieke schaakbord.

Minister-president, in 2016, toen de Europese Unie een deal sloot met Turkije, waarbij aan Erdogan miljarden euro's belastinggeld werden beloofd, was het Vlaams Belang de enige partij in ons land die zich daartegen verzette. Want wie een deal sluit met de duivel, krijgt vroeg of laat het deksel op de neus. Niettemin heeft de politieke elite de sleutels van onze Europese buitengrenzen afgegeven aan een Turkse dictator. Daarom moeten wij met zijn allen, alle Europese landen en volkeren, een krachtige vuist maken en een signaal geven richting Turkije en Erdogan, dat wij deze chantage, deze dreigementen, niet pikken. Zult u die boodschap overmaken aan de Europese Unie, minister-president? Zult u de Turkse ambassadeur in dit land op het matje roepen om te protesteren tegen de chantagepolitiek van Erdogan, die ons continent, en dus ook Vlaanderen, opnieuw dreigt op te zadelen met honderdduizenden niet-Europese migranten? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Janssens, ook ik ben verontwaardigd als ik zie hoe de Turkse leider Erdogan menselijk leed exploiteert om geopolitieke redenen. De rest van uw analyse, over 2016 en zo, laat ik voor uw rekening.

Ik kan u zeggen dat de uitnodiging naar de ambassadeur van Turkije al vertrokken is om hierover met hem in dialoog te treden.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, uiteraard ben ik blij dat u die suggestie ook aanneemt. Het is belangrijk om te tonen dat wij ons niet laten chanteren door een Turkse dictator. Het is daarbij goed om eens te denken aan de woorden van Thomas Jefferson, Amerikaans president en de belangrijkste motor achter de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring. Hij zei: 'Een dreigement dat onbestraft blijft, is de vader van vele anderen.' En daarom mogen wij inderdaad niet mak over ons heen laten lopen door die Turkse dictator. Wij moeten met Europa de boodschap geven dat wij dat niet tolereren, dat wij niet met ons laten sollen, en dat de Grieken, die op dit moment de enige barrière vormen tegen de instroom van alweer horden niet-Europese immigranten naar Europa, onze onvoorwaardelijke en uitdrukkelijke steun krijgen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister-president, wij steunen u uiteraard. Ik vind dat u het goede antwoord geeft dat u onmiddellijk bij de ambassadeur van Turkije zult tussenkomen. Maar dat neemt natuurlijk niet weg dat we binnen Europa onze verantwoordelijkheid moeten opnemen. We weten dat we de Grieken tijdens de volgende periode moeten steunen indien daar opnieuw een toestroom is, en dat betekent dat we daar met de lidstaten van de EU toch wel dringend werk van moeten maken.

Laat ons een kat een kat noemen, mijnheer Janssens. Als er in Europa een oplossing gezocht moet worden samen met alle Europese landen, dan hebben we ook

een aantal landen nodig die tot nu toe de zaak geblokkeerd hebben, zoals Polen, Hongarije of tot voor kort de heer Salvini in Italië. Laat dat nu net de mensen zijn bij wie u heel dicht aanleunt. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Het gaat hier over een grote uitdaging voor ons land, en ik denk inderdaad dat het goed is dat u de volgende uren en dagen het gesprek aangaat met de vertegenwoordigers van Turkije. Ik denk ook dat het aan u is om aan te dringen op een Europese aanpak die wel werkt. We hebben de afgelopen jaren gezien wat de chaos en wat het niet nemen van de verantwoordelijkheid oplevert. Wij pleiten uiteraard voor respect voor de mensenrechten, maar ook voor een ordentelijk en degelijk bestuur in dezen. We hopen dat er eindelijk werk kan worden gemaakt van een gecoördineerde aanpak op Europees niveau met een eerlijk spreidingsplan, en u hebt daarvoor de afgelopen weken contacten gehad met onder andere een ambtgenoot uit Hongarije. We hebben daarover veel van gedachten gewisseld, maar misschien is het nu het moment om ook die mensen op hun verantwoordelijkheid te wijzen en niet langer voor de chaos te gaan, de Turkijedeal die enerzijds president Erdogan deze chantagemogelijkheid gaf en die anderzijds de druk op de vluchtelingen en de Turkse bevolking gigantisch heeft gemaakt.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister-president, het is goed dat u onmiddellijk reageert en contact zult opnemen met de ambassadeur. Het is ook goed dat de Europese Unie onmiddellijk gereageerd heeft. Er waren al vijfhonderd mensen van het Europees Grenswachtagentschap (Frontex) in Griekenland aanwezig, daar komen nu enkele honderden bij. Er zijn ook verschillende patrouilleboten en helikopters toegezegd, en zelfs een vliegtuig, om de Griekse grenzen helpen te bewaken omdat dat ook de Europese buitengrenzen zijn en we die absoluut goed moeten kunnen controleren.

In de toekomst is de Europese Commissie ook van plan om het aantal grensbewakers van de Europese Unie zelf op te trekken van duizend naar tienduizend mensen, om duidelijk te maken dat de bewaking van de Europese buitengrenzen een absolute topprioriteit is.

Tot slot is de enige duurzame oplossing dat er een politiek diplomatiek akkoord komt over een staakt-het-vuren in Idlib, maar dat is een zaak die natuurlijk ook in de Veiligheidsraad besproken moet worden. *(Applaus van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: De heer Rousseau heeft het woord.

Conner Rousseau (sp.a): Minister-president, we vinden het belangrijk dat u in dialoog gaat met Turkije, we vinden het ook belangrijk dat we Griekenland helpen, maar we willen wel onze voornaamste bezorgdheid uiten over de vele mensen die vastzitten tussen hemel en hel.

Dat gaat over heel veel meer mensen dan de paar mensen die u opnoemt, dat gaat over veel onschuldige mensen. Het moet me toch van het hart, mijnheer Janssens, hoe hypocriet u en uw partij eigenlijk zijn. U gaat eerst op de koffie bij een dictator als president Assad, of, inderdaad, op de thee. *(Opmerkingen van Chris Janssens)*

Ja, trek het maar in het belachelijke, u zit hier goed en warm en droog. U gaat eerst op de koffie of de thee bij een Syrische dictator, u steunt een regime dat zijn eigen mensen bombardeert en kapotmaakt, waardoor ze naar hier moeten vluchten, en dan komt u met een uitgestreken gezicht klagen dat die mensen naar hier vluchten. Ik vind dat hypocriet. Roep de heer Dewinter op, stuur hem

naar Syrië en zeg dat ze daar met hun oorlog stoppen. Dan moeten de mensen niet naar hier komen. (*Applaus bij sp.a, CD&V, Open Vld, Groen en de PVDA*)

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): We zullen het niet hebben over de steun van een bepaalde burgemeester, ook gesteund door een bepaalde partij hier in Brussel, voor het regime van Erdogan. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Erdogan zet zijn illegale migratie en zelfs de mensenhandel in als een politiek wapen tegen de Europese Unie. Dat is onwaardig voor een NAVO-lidstaat, maar tegelijkertijd ook onwaardig voor een kandidaat-lidstaat van de Europese Unie.

We moeten inderdaad achter Griekenland staan. De Grieks-Turkse en de Turks-Bulgaarse grens moeten dicht. Het geldt dat Turkije als toetredingssteun krijgt van de Europese Unie, investeren we volgens mij beter in Frontex. Ik verwijs hiervoor naar de resolutie die we hier enige tijd geleden hebben goedgekeurd. Wat er nu gebeurt, is het zoveelste argument om de Europese toetredingsonderhandelingen met het autoritaire regime van Erdogan, dat mensenlevens gebruikt in een cynisch geopolitiek spel, te stoppen.

Minister-president, ik reken erop – en ik ben bijzonder fier dat u onmiddellijk initiatief hebt genomen – dat u dit aankaart wanneer u een onderhoud hebt met de Turkse ambassadeur. (*Applaus bij de N-VA*)

Minister-president Jan Jambon: Collega's, ik dank u voor uw inbreng.

Collega Vanlouwe, ik heb onmiddellijk na de goedkeuring van de resolutie in het Vlaams Parlement de Turkse ambassadeur gezien. Ik kan het nog eens herhalen, maar dat gesprek heeft al plaatsgevonden. Het ander onderwerp ga ik zeker ook ter sprake brengen.

Wat Europa en de Grieken betreft, is het duidelijk dat onze grens in Griekenland ligt. Wij behoren tot de Europese Unie en onze grens ligt in Griekenland. Als er een grensproblematiek is, moeten wij ook onze verantwoordelijkheid nemen. Daarom roep ik de federale overheid op om ook daadwerkelijk met mensen van de migratiediensten en van de politiediensten onze steun te betuigen in Griekenland in een totaal Europese aanpak.

Deze namiddag komen de Europese ministers van Binnenlandse Zaken, de zogenaamde JHA (Justice and Home Affairs), bij elkaar, met als onderwerp de problematiek van de Turks-Griekse grens. Ik roep de federale overheid op om verantwoordelijkheid te nemen en zelf ook hand- en spandiensten te gaan verlenen via onze migratiediensten, via onze politiediensten aan de grens tussen Turkije en Griekenland, waar het te doen is.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, de Turkse ambassadeur op het matje roepen is uiteraard prima, maar ik zou willen dat u nog een beetje verder gaat. Terwijl Erdogan ons chanteert, wordt hij in Vlaanderen gepamperd, niet alleen door de socialisten, die de aanhangers van de Turkse fundamentalistische tiran op hun lijsten hebben staan, maar ook door de Vlaamse Regering, die ervoor verantwoordelijk is dat Diyanetmoskeeën, die rechtstreeks zijn gelinkt aan het Turkse regime dat de democratie in Turkije verkracht, hier in Vlaanderen erkend en gesubsidieerd worden. Dat moet, wat ons betreft, stoppen.

En u hebt het dan over de Europese Unie. Terwijl Erdogan ook de Europese Unie bedreigt en chanteert, krijgt hij nog steeds miljarden euro's Europees belastinggeld. Minister-president, ook dat moet stoppen. Turkije hoort niet in de Europese Unie, Turkije hoort niet in de NAVO. Turkije is absoluut geen bondgenoot.

We moeten de Diyanetmoskeeën in Vlaanderen sluiten, geen deals meer sluiten met de 'devil' en er vooral voor zorgen dat we onze eigen grenzen en onze eigen mensen beschermen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het sociaal akkoord in de dienstenchequesector

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de blokkering van het akkoord in de dienstenchequesector

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Voorzitter, collega's, sinds vele maanden voeren wij samen met de poetshulpen in de dienstenchequesector de daad bij het woord om te honoreren dat ze een deftig loon naar werken krijgen. Het heeft heel veel sociale actie gevraagd. Iedereen heeft gezegd dat ze die mensen steunen omdat ze een belangrijke maatschappelijke opdracht hebben, eigenlijk voor een hongerloon van 11,5 euro per uur.

Na heel lange onderhandelingen, die ook lang geblokkeerd zaten, is er begin februari een akkoord uit de bus gekomen waarbij de sectororganisatie Federgon akkoord ging met een schamele loonsverhoging van 0,8 procent en een cadeaucheque van 20 euro. Dat is het minimum minimum waar de medewerkers recht op hebben, denken wij. En ze denken dat zelf ook, want de werknemers hebben – met opmerkingen – het sociaal akkoord goedgekeurd.

Wat blijkt nu? Twee bedrijven binnen Federgon, TRIXXO en Het Poetsbureau, die 15.000 medewerkers tewerkstellen, zeggen: 'Weet je wat? Fuck, die cao. Wij keuren die niet goed. Wij voeren die niet uit.' En dus wordt Federgon nu gedwongen om dat te zeggen.

Minister, 1,3 miljard euro Vlaams belastinggeld en het pleidooi om het sociaal overleg hier te respecteren: dat hebben we allemaal gesteund. En nu is de vraag: als één partner zich terugtrekt, wat zal de Vlaamse Regering, die 1,3 miljard euro investeert in die Vlaamse tewerkstelling, dan doen? *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, 11,13 euro. 11,13 euro: dat is wat een beginnende poetshulp in de dienstenchequesector vandaag verdient. 11,13 euro, om te schrobben, om wc's te kuisen, om de afwas te doen, om te poetsen en te strijken, om je boterhammen op te eten terwijl je met de tram van de ene naar de andere klant gaat. 11,13 euro. Ik ben heel benieuwd hoeveel ministers en parlementsleden daarvoor hun deur zouden uitgaan.

En die mensen vragen nu al 299 dagen om opslag. 299 dagen! Als dat zo doorgaat, dan hebben wij sneller een Federale Regering dan dat die mensen hun geld zien. Maar die mensen hebben recht op een opslag van 1,1 procent. Dat is toch niet zoveel. Maar dat wilden de werkgevers niet geven. De werkgevers hebben gezegd: 'We gaan een opslag geven van 0,8 procent.' De vakbonden en de werknemers hebben water bij de wijn gedaan en gezegd: '0,8 procent, we zullen daarop afkloppen.' En nu blijkt dat zelfs dát geblokkeerd wordt door die

twee bedrijven. En die bedrijven, dat zijn er niet van de minste. Zo heeft Het Poetsbureau net nog bekendgemaakt dat het 6,8 miljoen euro kapitaal zal uitkeren aan de aandeelhouders. En TRIXXO heeft net nog een aantal andere bedrijven overgenomen. Die twee bedrijven blokkeren nu de loonopslag voor 140.000 poetshulpen in het hele land. 0,8 procent opslag. Weet u over hoeveel dat gaat? 10 cent. 10 cent! 10 cent opslag voor de mensen die de huizen van andere mensen kuisen. Zelfs dát respect kunnen die werkgevers niet opbrengen, om die loonopslag toe te staan.

Minister, we zijn hierover al vaak tussengekomen, misschien tot vervelens toe. U hebt altijd gezegd dat het sociaal overleg moet worden gerespecteerd. Maar het sociaal overleg is nu rond en wordt geblokkeerd door die twee werkgevers. En dan is de vraag: zult u na het blaffen ook eindelijk bijten? Zult u eindelijk maatregelen nemen? *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Ik zal de exacte vraag stellen, zodat er geen misverstand over kan bestaan: zult u, na een jaar onderhandelingen, eindelijk uw verantwoordelijkheid opnemen en eisen dat de afgesproken loonsopslag wordt toegekend? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, vooraleer ik inga op het dossier, wil ik toch nog even, voor collega D'Haese, uitleggen wat mijn verantwoordelijkheid in dezen is. Dit is een sociaal overleg tussen werkgevers en werknemers. De Vlaamse overheid is hierin in eerste instantie geen partij. Het is de uitvoering van het federale 1,1 procentakkoord. Dat weet u. Dus kom mij hier nu niet vertellen dat ik na het blaffen eindelijk moet bijten. Dit betreft het federaal sociaal overleg. Is het nu duidelijk? Het is de vierde keer dat ik het op dit forum uitleg. *(Applaus bij de meerderheid)*

Het is heel gemakkelijk om hier te staan roepen en te doen. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheden. Het sociaal overleg is het sociaal overleg.

Ten tweede, collega's, dit is inderdaad een zeer gevoelig dossier. Het gaat over mensen die poetshulp zijn bij anderen en ongelooflijk zwaar werk verrichten. U vraagt mij of ze recht hebben op die 1,1 procent. Ik heb het hier al drie of vier keer gezegd. Mijn antwoord is: ja.

Collega's, ik wil in dezen voor één keer echt hulde brengen aan onze vakbonden. Zij waren het die vooraan stonden om die 1,1 procent te vragen. Werkgevers en vakbonden zijn rond de tafel gaan zitten en hebben een akkoord bereikt. Er is water bij de wijn gedaan. En ondertussen hebben onze vakbonden dit akkoord goedgekeurd. Chapeau! Heel goed gedaan! Dat mag ook eens worden gezegd in dit halfroond. *(Applaus bij de meerderheid)*

Maar daarnaast, collega's, zijn er nog de werkgevers. Gisteren of eergisteren heb ik Federgon ontvangen om te vragen wat er nu in godsnaam aan de hand is. Het antwoord op die vraag is dat ze een paar dagen uitstel vragen om een juridisch element uit te klaren. Waarover gaat het? Het gaat niet over de 0,8 procent, niet over de 20 euro. Het gaat over een federale bepaling die vandaag blijkbaar nog bestaat. Mevrouw Gennez heeft er in haar vraag naar verwezen. Daarin wordt bepaald dat een bedrijf dat een collectieve arbeidsduurvermindering toekent van 38 naar 35 uur, ook een korting krijgt voor parttimewerknemers die eigenlijk niet minder werken.

Die hebben daar geen effect van en toch wordt de RSZ-korting ontvangen. Men zegt dat dat nu in het akkoord zit, maar eigenlijk moet dat via federale regelgeving worden gewijzigd en heeft dat juridisch geen kracht als je dat daar inzet. Ik vind het heel spijtig dat dergelijke zaken nu opduiken, ik zeg u dat

eerlijk. Men maakt een ontwerp van akkoord tussen werkgevers en werknemers, men legt dat voor aan de achterban en plots komt daar een juridisch euvel boven. Men heeft me gezegd dat het geen afstel is. Collega Gennez, de onderhandelingen zijn niet weg, men wil dat juridisch uitklaren, maar ik hoop oprecht, samen met jullie dat dit werk is van een paar dagen, zoals men mij heeft bevestigd, en dat er uiteindelijk een goedkeuring komt.

Collega's, daarbij komt dat de bepaling waarover het gaat, eigenlijk maar in werking treedt op 1 januari 2021. Er is dus nog heel veel tijd, mocht dat federaal opgelost moeten worden, om dat ook opgelost te krijgen. Voor mij is het eigenlijk 'much ado about nothing'. Ik sta erop, als u mij vraagt om een statement te maken, om dit met plezier te doen. Dit is een goed akkoord. Het is een akkoord waar heel lang over onderhandeld is door heel verantwoordelijke partijen, werkgevers en werknemers. Ik ga ervan uit dat binnen een paar dagen het akkoord zoals het vandaag bestaat, effectief zal worden ondertekend.

Caroline Gennez (sp.a): Het gaat hier inderdaad om een zogenaamd juridisch-technisch probleem. Maar weet je wat het eigenlijke probleem is, minister? TRIXXO en Het Poetsbureau lichten de sociale zekerheid op a rato van 50, 100, 150 tot 200 miljoen euro op jaarbasis en wij in Vlaanderen geven 1,3 miljard euro aan de dienstenchequesector. Die twee freeriders vergallen het voor alle eerlijke werkgevers in die sector, de non-profitorganisaties, de Randstads, de Tempo-Teams, die wel correct omgaan met hun medewerkers. Voor die twee verwacht ik een eensgezind signaal van de Vlaamse Regering, samen met alle partijen hier in het parlement die terecht verontwaardigd zijn en vinden dat die 140.000 poetshulpen recht hebben op dat akkoord, op die loonsverhoging en op dat werkbaar werk. Ik verwacht dat uw geduld, samen met dat van ons en van die 140.000 mensen, eindelijk op is. *(Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA)*

Jos D'Haese (PVDA): We hebben het hier al vaak gehad over het akkoord van de poetshulpen, en telkens zegt u dat u daar niets mee te maken hebt, dat dat iets is tussen de sociale partners, federaal enzovoort. Minister, er gaat jaarlijks meer dan 1 miljard euro belastinggeld van de Vlaamse overheid naar die bedrijven. Die zouden geen euro winst kunnen maken van hun miljoenenwinsten zonder het belastinggeld dat ze van ons krijgen. Dan moet u mij niet komen vertellen dat u als minister daar niets in te zeggen hebt. Dan moet u mij niet komen zeggen dat u daar geen druk op kunt zetten. Als al die bedrijven, en zeker degenen die vandaag niet eens toestaan dat hun poetshulpen 0,8 procent opslag krijgen, mee willen doen, leg ze dan voorwaarden op om nog belastinggeld te kunnen krijgen, leg ze sancties op als ze zich daar niet aan houden. U hebt toch macht als minister die 1,2 miljard euro in de sector steekt. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

1,3 miljard, dat is zelfs nog meer. Dat zijn nog 0,1 miljard redenen meer om daarin tussen te komen. Ik ben het een beetje beu dat u zegt dat u daar niets mee te maken hebt, dat het sociaal overleg speelt. Het sociaal overleg is rond, de vakbonden hebben effectief een goede job gedaan. De werkgevers leggen zich daar vandaag blijkbaar niet bij neer en willen dat blokkeren. Gebruik uw macht als minister die 1 miljard euro in die sector steekt, om te zorgen dat er maatregelen worden genomen dat het sneller vooruitgaat.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mijnheer D'Haese, het is aandoenlijk hoe uw partij telkens wanneer het kan, op het podium begint te dansen, maar wanneer de camera's er niet zijn, afwezig is van de tafel wanneer er gewerkt wordt. Wij hebben twee weken geleden gedurende een uur in de commissie, ook met collega Gennez en met de minister, gediscussieerd over de dienstencheques. Mocht u daar toen

geweest zijn, zou u weten dat de minister zich heeft geëngageerd om de rentabiliteit van de sector tot op het bot te laten onderzoeken om, als blijkt dat er in die sector effectief problemen zijn met de marges om levensvatbaar te zijn, maatregelen te kunnen nemen zodat de wens van dit hele halfroond, namelijk dat poetsvrouwen loon naar werken krijgen en dat zij een deftige nettoloonsverhoging krijgen, kan worden waargemaakt. Dus alsjeblieft, wees aanwezig in de commissies, luister, werk en dans niet alleen wanneer de camera's op dit theater gericht zijn, mijnheer D'Haese (*Applaus bij de meerderheid*)

Minister, voor het overige vraag ik u ook de impact van de arbeidsduurvermindering te bekijken als we de rentabiliteit van de sector nagaan. Ik hoop met heel mijn fractie dat dit akkoord zo snel mogelijk rond zal zijn.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Mijnheer Ronse, ik sluit me bij u aan. We hebben daar in de commissie al verschillende keren zeer uitvoerig over gediscussieerd.

Mijnheer D'Haese, het is spijtig dat u en uw partij daar nooit aanwezig zijn. Ik weet dat uw partij voorstander is van een vierdagenweek, maar ik heb het gevoel dat het in het Vlaams Parlement een eendaagse werkweek is. (*Applaus bij de meerderheid*)

Minister, we staan volledig achter uw oproep. Het wordt tijd dat het akkoord wordt gesloten en dat die werknemers hun loonopslag krijgen. We hebben het er uitvoerig over gehad dat dit natuurlijk aantoonde dat er in de sector een probleem met de rentabiliteit is. U hebt het aanbod gedaan dit ten gronde te onderzoeken zodra het akkoord is gesloten. Ik hoop dat dit aanbod nog geldt, zeker als het akkoord snel wordt gefinaliseerd, wat hopelijk zal gebeuren. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik denk dat het woord 'vernederend' hier wel op zijn plaats is. Al die mensen die in de dienstenchequesector werken, krijgen elke keer opnieuw te horen van politici, van iedereen daarbuiten en van die grote bazen dat ze respect hebben voor hun harde werk, maar de loonsverhoging met 1,1 procent is uiteindelijk op 0,8 procent gestrand. Waarover discussiëren we hier? Zelfs dat krijgen we niet gerealiseerd. Ik vind dat vernederend. Hoe groot kan de kloof zijn tussen de woorden die mensen gebruiken en de daden die niet volgen?

Minister, ik wil er geen spelletje van maken. Het gaat niet om wat u allemaal nog kunt doen, wat u nog meer moet doen en wiens verantwoordelijkheid het is. Ik denk dat er een signaal moet komen. Iedereen hier vindt dat die mensen recht hebben op een loonsverhoging met 1,1 procent. Ik verwacht dan ook dat u die twee bedrijven het duidelijk signaal stuurt dat de Vlaamse overheid het absoluut niet in orde vindt dat ze op die manier omgaan met het recht van die mensen op een loonsverhoging en dat de Vlaamse overheid niet zal tolereren dat ze hiermee de boel blokkeren. We zullen die mensen geven waar ze recht op hebben. Dat signaal moet u sturen. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer D'Haese, om te beginnen, wil ik u uitnodigen. We zullen de rentabiliteitsstudie nog deze maand in de commissie bespreken. U bent uitgenodigd. We hopen u daar voor de eerste keer te mogen verwelkomen.

Ten gronde is het bedrag van 1,3 miljard euro voor mijn fractie welbesteed geld, niet enkel voor de 140.000 huishoudhulpen, maar vooral voor de honderdduizenden gezinnen die dankzij het systeem van de dienstencheques gezin en arbeid op een

goede manier kunnen combineren. Dit systeem is bijzonder belangrijk voor onze economie en voor het welzijn van de mensen. Die 140.000 huishoudhulpen verdienen dan ook hun loonsverhoging.

Minister, we zijn blij met het ontwerp van sociaal akkoord dat Federgon en de vakbonden hebben bereikt. Zoals u al hebt gezegd, is er moed getoond aan de onderhandelingstafel. We hopen dat dit akkoord aan werkgeverszijde effectief kan worden gehonoreerd. Die twee bedrijven vertegenwoordigen ongeveer 10 procent van de dienstenchequewerknemers, maar die 90 procent andere werknemers en hun werkgevers mogen en moeten op tafel staan om dit akkoord effectief te ondertekenen en te honoreren. Dat is in het belang van de huishoudhulpen en van heel veel Vlaamse gezinnen die een beroep op deze mensen doen. Sociale rust is ook in deze sector bijzonder belangrijk.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Annouri, ik wil met een positieve noot starten. Ik heb hier op bijna alle banken heel grote steun gehoord om effectief tot een ondertekening van het akkoord over te gaan. U hebt een punt. Ik voel ook een beetje plaatsvervangende schaamte om het feit dat dit akkoord nog niet is getekend. Ik kan het zelf niet ondertekenen. Indien ik dat wel zou kunnen doen, zou ik het doen, want het is een regelrechte schande dat na zo lange onderhandelingen uitstel wordt gevraagd. Het is uitstel om iets uit te klaren en niet omdat de werkgevers niet willen tekenen.

De meesten hebben me gevraagd om een oproep aan de sector, maar de sector is al bij mij geweest. Ik heb in mijn eerste antwoord vermeld dat ik de sector heb gezien. Het eerste wat ik met Federgon heb besproken, is hoe het mogelijk is. Ik heb om uitleg gevraagd, want ik wist toen al dat ik in het Vlaams Parlement actuele vragen hierover zou krijgen. Federgon heeft me verteld dat het een kwestie van enkele dagen is en dat de sector iets wil uitklaren. Dat is geen probleem, maar ik heb gevraagd ervoor te zorgen dat het ondertekend geraakt.

Mijnheer Bothuyne, ik verwijs naar uw woord. Indien twee bedrijven dwarsliggen, is dat geen reden om te stellen dat het bedrag van 1,3 miljard euro geen welbestede geld is. We investeren dat geld in vaak kwetsbare mensen die jonge gezinnen, oudere gezinnen en oudere mensen elementaire hulp bieden.

Er is dus geen haar op mijn hoofd die eraan denkt om daarop in te grijpen. Mijnheer D'Haese, ik wil ook dat de mensen die werken in de bedrijven die nu lastig doen, hun job houden. Ik ga absoluut geen ingrepen doen om te destabiliseren.

Als u zou denken dat wij in Vlaanderen niets willen doen, zal ik misschien uw geheugen toch nog eens oprispen.

We hebben aan VDAB al ettelijke miljoenen gegeven om de instroom in de sector te verbeteren. We zien immers vaak dat mensen in de sector komen en uitvallen na een paar maanden, omdat je toch echt wel een opleiding gehad moet hebben. Je moet weten hoe je met mensen omgaat. Je moet zelfstandig kunnen werken. De eenzaamheid is soms een probleem. Collega Gennez heeft daar gezegd om te kijken of men niet aan coworking kan doen: schitterend idee. We proberen nu ook met de sector om dat wat populairder te maken, want het kan al.

We zijn ook miljoenen euro's Europees geld aan het zoeken om de werkbaarheid in de sector te verbeteren. Ondertussen kan de sector beroep doen op werkbaarheidscheques, om een scan te laten doen in de onderneming om te zien waar precies de problemen liggen.

Er is dus een hele batterij aan maatregelen die ik ook echt wil uitrollen in Vlaanderen om ervoor te zorgen dat mensen die in zulke delicate omstandigheden werken, hun job ook kunnen blijven doen en dat het duurzame jobs blijven. Maar

nu er inderdaad nog een probleem is dat hopelijk niet lang meer zal aanslepen, mag dat ons niet weghouden van wat we wel zelf kunnen doen.

Ik loop dus helemaal niet weg van mijn verantwoordelijkheid, integendeel, het is een sector die mij enorm nauw aan het hart ligt – en velen onder ons, denk ik. Maar die verantwoordelijkheid over dat akkoord moet nu genomen worden op het niveau waar de verantwoordelijkheid ligt, en dat is tussen sociale partners. Ik hoop dat, als de werkgevers naar dit debat kijken – en er zijn er een aantal die dat doen, heb ik begrepen – men de collectieve verontwaardiging in dit parlement ook voelt voor het feit dat er nog geen ondertekening gebeurd is.

Ik hoop dat dit een duw in de rug kan zijn, collega's, opdat ik hier volgende week niet opnieuw zou moeten staan om te zeggen dat het nog niet getekend is. Laat ons dit dus als een positief signaal beschouwen. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

Caroline Gennez (sp.a): De medewerkers hebben inderdaad moed getoond door het akkoord te honoreren. De onderhandelaars van Federgon hebben zelfs moed getoond door een oplossing te willen voorzien voor die fraude in de federale sociale zekerheid, maar twee freeriders vergallen het hier, TRIXXO en Het Poetsbureau, voor 140.000 medewerkers, voor 700.000 Vlaamse gezinnen en vooral voor al die bonafide bedrijven in de dienstenchequesector die wel respect opbrengen voor hun medewerkers, die hun wel werkbaar werk proberen te garanderen, en die wel die uitgestoken hand en die vraag van de poetshulpen tot loonsverhoging en werkbaar werk honoreren.

Tot slot, collega's, hebben we het gehad over moed. Ook vanuit de oppositie wil sp.a de moed opbrengen om een resolutie voor te stellen, hopelijk kamerbreed gesteund, waarbij de loonsverhoging, werkbaar werk en pistes om de rentabiliteit van de sector te verbeteren, gegarandeerd worden. Daarvoor heeft de Vlaamse Regering inzet van mensen en middelen nodig, en wij doen de oproep om dat met zijn allen goed te keuren. *(Applaus bij sp.a en de PVDA)*

Jos D'Haese (PVDA): Het gaat hier zoals gezegd over een loonsverhoging van 10 eurocent. Het feit dat die loonsverhoging van 10 eurocent er nog niet kan komen, vind ik een onwaarschijnlijk gebrek aan respect vanuit die bedrijven voor de werknemers. Als ze er binnen het sociaal overleg niet in slagen om dat respect te tonen, vind ik dat het aan u is om dan respect af te dwingen. Blijkbaar is het voor een aantal van die grote winstgevende bedrijven nooit genoeg winst, en blijkbaar zijn voor een aantal van die bedrijven de lonen van die werknemers nooit laag genoeg. Ik vind dat dat moet stoppen, ik vind dat er respect voor moet komen, en ik vind dat u als minister die 1,3 miljard euro belastinggeld in die sector pompt – ik vind dat goed besteed geld, laat dat duidelijk zijn – daar meer over te zeggen hebt dan hier in het parlement een signaal te geven. U kunt harde maatregelen nemen, u kunt voorwaarden opleggen, u kunt sancties nemen als het nodig is, en ik vind het heel jammer om te zien dat het hier blijft bij woorden. Blaffen, maar niet bijten. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Tommelein aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de investeringen in nieuwe vissersvaartuigen en de impact van de nakende brexit op de Vlaamse visserij

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, wij zitten in Vlaanderen met een verouderde vissersvloot en meer en meer moeten de vissers voldoen aan een aantal

Europese verplichtingen: men mag geen vis meer teruggooien, er zijn hogere energieprijzen en we moeten duurzamer vissen.

Het bouwen van een nieuw schip kost 5 tot 7 miljoen euro, dat is niet niks, maar bovendien is er ook een verbod op de betoelaging daarvan. Er is echter goed nieuws: op dit moment zijn 10 rederijen, waarvan 5 heel concreet, van plan om een nieuw schip te bouwen, en dat is, mijnheer van Miert, heel veel. Onze vloot bestaat maar uit 71 commerciële vaartuigen, dat betekent dus een flink percentage nieuwbouw.

De sector is optimistisch, en dat betekent dat men gelooft in de economische haalbaarheid. Maar, minister, zoals u weet, is er de brexit. Wij moeten blijven vechten om in de Britse wateren niet alleen vangstrechten maar ook toegangsrechten te hebben, en daarover zullen we moeten onderhandelen. Wat is uw inschatting ten aanzien van de vernieuwing van de vissersvloot met het oog op de nakende brexit, die wel eens roet in het eten zou kunnen gooien?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Tommelein, ik ben ontzettend dankbaar voor deze vraag.

Bart Tommelein (Open Vld): Dat wist ik.

Minister Hilde Crevits: Ik ben ook benieuwd wie zich bij deze vraag zal aansluiten, ik denk dat het vooral West-Vlamingen zullen zijn.

Het klopt dat er goed nieuws is vanuit de visserijsector. Er zijn minstens tien vissers – het kan er intussen al eentje extra zijn – van onze zeer kleine vissersvloot die hebben beslist om hun vaartuigen te vernieuwen. Het gaat dus niet over nieuwe vaartuigen, maar over de vervanging van oude.

Om u allen een beetje inzicht te geven: vooraleer de bestellingen geplaatst werden, was het jongste vaartuig twintig jaar oud. Er is dus een hele periode geweest waarin onze vissers weinig toekomstperspectief zagen en niet overgingen tot vervanging, intussen zijn er tien bestellingen geplaatst, dat is dan ook onvoorstelbaar goed nieuws voor deze sector.

Tijdens de laatste visonderhandelingen waarbij de sector telkens aanwezig is en de hele nacht paraat is om mee te onderhandelen en input te geven, heb ik gezien dat onze vissers hoopvol zijn. Ze zijn tevreden met de prijzen en geloven in de slagkracht van de sector. De Vlaamse Regering heeft intussen de volumes wat vergroot van de afmetingen van de schepen omdat er zoveel extra verplichtingen bij gekomen zijn. Maar de brexit is natuurlijk 'the proof of the pudding'. Het is echt ontzettend cruciaal dat we een goed akkoord hebben, dat onze vissers niet alleen toegang blijven hebben tot de Britse wateren maar dat ze ook de vangstrechten kunnen behouden. We zullen dat nooit alleen kunnen realiseren, mijnheer Tommelein, we zullen dat moeten doen met andere lidstaten. Er is een regelmatig overleg met de zogenaamde acht die dezelfde belangen hebben. Ik hoop dat we de volgende maanden front kunnen blijven vormen om met de Britse onderhandelaars een goede deal voor onze vissers uit de brand te slepen.

Het feit dat men investeert, toont in elk geval aan dat men vertrouwen heeft in de toekomst.

Bart Tommelein (Open Vld): Ook de verduurzaming van de visserijsector is zeer belangrijk, de nieuwe vaartuigen zijn dan ook zeer welkom. Op die manier kan ook de korvisserij verlaten worden, die op milieuvlak absoluut niet goed is voor de bodem van de zee. Dat betekent ook dat we nieuwe vangsttechnieken

kunnen stimuleren. Mijn bijkomende vraag is of we, wanneer we die andere vangsttechnieken willen stimuleren, geen beroep kunnen doen op het investeringsfonds van de visserij. Is dat compatibel met de investeringssteun die wij zouden geven aan onze vissers? Het is misschien het moment om dat op tafel te leggen tijdens de onderhandelingen die in 2020 zullen worden gevoerd, en daar resultaten te bereiken.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Collega Tommelein, ook wat mij betreft bedankt om deze vraag te stellen. Het is goed dat wij de vissers van hieruit wat lof toezwaaien en dat we ook ons respect uiten voor hun werk en inspanningen, voor het behoud van de visbestanden en voor de vis die zij vangen. Het aantal visserijboten is inderdaad gigantisch gedaald: in 1990 waren het er nog 210, in 2000 127 en nu nog tussen 67 en 72, afhankelijk van hoe je het bekijkt. In elk geval is het belangrijk dat er geïnvesteerd wordt in de bestaande boten. Daarvoor zijn er kredietlijnen. Minister, u hebt recent ook nog extra geïnvesteerd in de reddingsvloten van de bestaande boten.

De verduurzaming van de bestaande vloot is belangrijk, maar het is evenzeer belangrijk om ook te helpen bij de investeringen in nieuwe schepen. Daarom sluit ik mij aan bij de vraag om te zien in welke mate investeringssteun daarvoor toegekend kan worden.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik weet dat wij de bezorgdheid rond deze sector delen, en in die zin ben ik verheugd vast te stellen dat er investeringen gedaan worden. De laatste investeringen in onze vloot dateren van twintig jaar geleden, waardoor er wel wat achterstand is op het vlak van nieuwe technieken en toepassingen inzake duurzaamheid.

Onze visserijsector is een kleine, maar een veerkrachtige en volhardende sector. Dat blijkt ook uit de feiten, want ondanks redenen tot negativisme kiest de sector ervoor om vooruit te kijken en te blijven vernieuwen. Dat de prijzen de laatste jaren een stuk beter zijn geworden, heeft daar uiteraard ook mee te maken, al blijft de dreiging van de brexit aanwezig.

Van de iets meer dan zeventig vaartuigen zijn er nog een goeie veertig in Belgische handen – dat is belangrijk om aan te geven, namelijk dat er een aantal boten in buitenlandse handen zijn – en voor die meer dan veertig boten blijft de vraag: wat brengt de toekomst? In die zin wil ik zoals altijd vragen in welke mate er al werk is gemaakt van een aantal noodscenario's, voor als we geen goed handelsakkoord uit de brand slepen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik denk dat we het echt mogen toejuichen dat onze Vlaamse reders opnieuw investeren. Het toont aan dat er opnieuw hoop en vertrouwen is. Ze investeren ten eerste in veiligere boten, ook voor de bemanning, en in duurzamere schepen, wat ook niet onbelangrijk is, en ze hebben ook nieuwe technologie aan boord, wat we vanuit innovatieperspectief ook alleen maar kunnen toejuichen.

Het klopt dat reders ook investeren in meer multifunctionele boten, waardoor ze de boten kunnen inzetten op meerdere verschillende visgronden, zodat we minder afhankelijk worden van de Britse wateren. De brexit blijft een donkere wolk die boven ons hangt, maar ik zou ervoor pleiten om samen met andere lidstaten een front te blijven vormen en de belangen van onze vissers en de Europese vissers te blijven verdedigen tegenover het VK.

Wat ook belangrijk is, nu onze vissers opnieuw investeren, is dat we de hele keten betrekken en ook de consument overtuigen om die verse vis van onze Vlaamse vissers te eten. Vandaar had ik nog een vraag. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Er zijn een aantal ideeën om de hele keten verder te betrekken. Kunt u daar iets meer over zeggen? Welke concrete plannen liggen er op tafel?

De voorzitter: Mevrouw Verougstraete-Deschacht heeft het woord.

Frieda Verougstraete-Deschacht (Vlaams Belang): Goedemiddag, hier is de visboerin van Oostende dan.

Ik had graag willen zeggen dat wij zeer tevreden zijn met de aankoop van deze nieuwe vaartuigen. De aangekondigde investeringen van 450.000 euro in aankomende signalisatie en reddingsmiddelen stemmen ons zeer tevreden.

Ook zijn wij zeer tevreden over de toegang en de vangstmogelijkheden in de Britse wateren, die worden verhoogd. In Oostende zijn er 65 actieve vissersvaartuigen, waarvan er maar liefst 55 in de Britse wateren vissen. Voor Oostende betekent dat dus dat 80 procent van de aangeboden en gevangen vis in de Britse wateren wordt gevangen. Het is dan ook zeer belangrijk dat we de volgende jaren in de overgangsperiode na de brexit nog toegang hebben tot de visvoorraden in de Britse wateren. Ik hoop dan ook dat in de toekomstige visserijakkoorden en bij de onderhandelingen de bestaande toegang, quota en vangstmogelijkheden in de Britse wateren kunnen worden behouden en verkregen, in het belang van de Vlaamse visserij en natuurlijk ook voor de toekomst van de vissers van Oostende, waar ik vandaan kom.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Ik zal met plezier de laatste West-Vlaamse inbreng doen.

Het is inderdaad goed dat we front vormen. *(Opmerkingen. Rumoer)*

Dat was positief bedoeld. *(Gelach)*

Het is ook goed dat we de visserijsector eens gezamenlijk bejubelen. Het is een sector die het niet gemakkelijk heeft. Het is goed dat er wordt geïnvesteerd in een nieuwe vloot.

Minister Crevits, ik heb echter dezelfde vraag als twee collega's: wat is er voorzien qua investeringssteun? Ik wil erop wijzen dat we niet alleen over die investeringen praten, maar dat we ook over 2500 jobs, direct en indirect, aan het praten zijn. We kunnen dus wel zeggen dat de vloot niet zo groot is, maar het gaat hier wel over zeer veel jobs die toch wel nadeel zouden kunnen hebben van die komende brexit, en al zeer zeker als het een harde brexit zou zijn.

Minister, ook vanuit onze fractie is er dus met aandrang de vraag om bij de onderhandelingen heel goed die sector in het oog te houden, niet alleen bij de onderhandelingen met de collega's, maar ook bij die met alle anderen uit de EU. *(Applaus bij sp.a)*

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u wel.

Voorzitter, ik stel vast dat we het erover eens zijn dat het wél goed is om front te vormen als het over de vis voor onze Vlaamse vissers gaat. *(Opmerkingen)*

Je ziet dat in de economie: als mensen investeren in de toekomst, zeker als dat soms twintig jaar geleden is, voel je aan dat er wel wat vertrouwen is in die toekomst. Er zijn echter inderdaad toch wel wat hindernissen.

Er waren heel veel tussenkomsten. Er zijn mensen die de vraag hebben gesteld hoe het moet als het niet zo goed loopt met onze onderhandelingen. Ondertussen is het Europese visserijprogramma aangepast, dus we kunnen snel schakelen als we willen. Ook wordt de Vlaamse decreetgeving voorbereid. Speciaal voor collega Vaneeckhout: we gaan voor optie A. Ik zeg dat altijd: je mag zeker niet beginnen over optie B of optie C, of je begint te twijfelen aan jezelf. Collega Coudyser heeft er ook naar verwezen: we moeten met die acht lidstaten samen front vormen om ervoor te zorgen dat we niet alleen toegang blijven houden, maar dat ook onze vangstrechten behouden blijven. Dat is dus een enorme opdracht. Het heeft geen zin om nu te denken aan steun voor mensen die de vangst stilleggen. Dat zal onmiddellijk worden ingenomen door iemand anders, dus dat is geen goede zaak.

Er waren ook diverse vragen over ondersteuning. U weet dat het Europees verboden is om investeringssteun te geven voor nieuwe boten. Dat heeft collega Tommelein ook zelf aangehaald. Het is echter niet verboden – ik denk dat het collega Dochy was die daar ook een vraag over heeft gesteld – om steun te geven voor de verduurzaming van de vloot. Je mag bijvoorbeeld maatregelen nemen voor gezondheid en veiligheid, je mag bijvoorbeeld maatregelen nemen om de visserij aan te passen aan de impact op het milieu. Daar zijn echter ook voorwaarden aan. Vlaanderen subsidieert dan voor 50 procent, Europa subsidieert voor 50 procent, maar in totaal mag er per vaartuig op vier jaar tijd niet meer dan 800.000 euro worden geïnvesteerd.

Mevrouw Verougstraete, dit was uw eerste tussenkomst, denk ik, waarvoor mijn felicitaties. U moet alleen een beetje luider praten, want ik heb niet alles kunnen begrijpen. Ik heb u echter wel een positieve noot horen brengen over de veiligheidsinvesteringen die we deden. Wel, dat zijn zulke investeringen. Daarbij maken we dus honderdduizenden euro's vrij om de veiligheid op onze schepen te verzekeren, bijvoorbeeld door een extra reddingssloep. En dat is steun die wel kan worden gegeven, en waar we ook absoluut op inspelen. Hoe dat er in de toekomst zal uitzien, weten we nog niet. Op zich zou ik het niet verboden vinden dat je ook investeringssteun kunt geven. We kunnen dat voor zoveel zaken, maar dat is natuurlijk ook voorwerp van Europese regelgeving.

Het is al goed dat we steun kunnen geven voor de verduurzaming van de vloot. Want ondanks het feit dat we nu tien investeringen hebben, blijven we nog wel met tientallen oudere vaartuigen zitten die ook wel duurzaamheidsinvesteringen kunnen gebruiken. Maar ik ben heel blij met de unanieme steun vanuit dit hele Vlaamse Parlement om onze visserssector niet alleen te steunen maar om hen vandaag positief in de kijker te zetten.

Bart Tommelein (Open Vld): Het was even genieten van dit West-Vlaamse topmoment in het Vlaams Parlement, dat gebeurt niet zo vaak. Met dank aan de steun van de collega's uit Anzegem en Ledegem, die – nog – niet aan de kust liggen.

Minister, ik denk dat we enthousiast moeten blijven en zijn: we moeten die vangstrechten en toegangsrechten kunnen vrijwaren. Minister, Ik geloof in u, u weet dat. Ik ben er 100 procent zeker van dat u deze onderhandelingen tot een zeer goed einde zult brengen. En als we dit tot een goed einde hebben gebracht, kunnen we verdergaan met de verduurzaming van onze vissersvloot. Want daar ligt de toekomst. U weet dat ik daar al een paar keer over ben tussengekomen. De toekomst ligt in het feit dat wij in onze fantastische Noordzee ongelooflijk veel soorten vis vangen. Collega's, jullie moeten echt meer vis eten, en niet alleen kabeljauw, niet alleen tong, niet alleen de gekende vissoorten. Er zijn ook heel wat vissoorten die onbekend zijn maar ongelooflijk lekker.

Ik heb nog een kleine toevoeging, als ik nog even mag. Ik heb nog even de tijd.

De voorzitter: Dit is geen reclamespot. U bent al tien seconden over tijd.

Bart Tommelein (Open Vld): Maar dit is heel belangrijk. *(Opmerkingen. Gelach)*

De voorzitter: Ongetwijfeld. Allen samen naar de vismijn van Oostende! *(Gelach)*

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, ik vraag ook de nodige aandacht voor de aquacultuur en de marecultuur, die nog een complementaire waarde kunnen bieden aan onze visserij. Dank u wel, en tot de volgende keer. *(Applaus bij Open Vld, de N-VA en CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het klimaatplan voor de lokale besturen

ACTUELE VRAAG van Bruno Tobbacq aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het alternatieve klimaatplan van minister Somers

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Beste voorzitter, lieve fractiegenoten, ambtsgegoten en minister Somers, 'Hoe Bart Somers plotseling klimaatminister werd', dat kopt De Morgen vandaag. Deze linkse pretgazet is, net zoals de linkse en groene partijen in dit parlement, uiteraard zeer opgetogen over deze toch wel gifgroene demarche van minister Somers.

Blijkbaar heeft deze diversiteitsgoeroe niet genoeg werk met het inburgeren en uitburgeren van honderdduizenden niet of nauwelijks integreerbare moslims in Vlaanderen. Want nadat hij zichzelf in deze regering van de N-VA heeft mogen kronen tot zogenaamd minister van samenleven, dringt minister Somers zich nu ook op als minister van klimaat. Mijnheer Somers, wij wachten in spanning tot u uw nieuwe eed aflegt. Want u stoot daarmee natuurlijk op een schaamteloze wijze de Vlaamse klimaatpaus van de N-VA, Zuhail Demir, van haar troon.

Met uw klimaatplannen wilt u zelfs nog verder gaan dan Zuhail Demir, met een CO₂-reductie van tot wel 40 procent in amper tien jaar tijd. En daarvoor moeten volgens u de steden en gemeenten in Vlaanderen financieel opdraaien. Per burger moeten er een boom en een halve meter haag worden gepland. En per tweehonderd inwoners moet er een laadpaal komen. Dat is veel meer dan er in het klimaatplan werd voorzien, en dat kost dus ook veel meer belastinggeld. Ik lees dat u zelfs 1 miljoen euro wilt gaan gebruiken om zogenaamde klimaattafels te organiseren.

Mijn vraag aan u is dan ook of u deze klimaatplannen van u als nieuwe klimaatminister kunt toelichten. Kunt u ook uitleggen waarom u, als origineel minister van Binnenlands Bestuur en Inburgering, de oorspronkelijke minister van klimaat Zuhail Demir eigenlijk – laat ons eerlijk zijn – een brevet van onvermogen geeft?

De voorzitter: De heer Tobbacq heeft het woord.

Bruno Tobbacq (sp.a): Minister, ik ga mij niet bezighouden met de bevoegdheidsverdeling in de Vlaamse Regering. Dat is lastig genoeg voor de mensen die zich daar wel mee moeten bezighouden. Ik ga bovendien, in tegenstelling tot mijn collega hier daarnet, niet betreuren dat u ambitieus bent. Integendeel. 6 miljoen bomen, 3 miljoen kilometer haag. Of meter haag, excuseer. *(Gelach)*

Ambitie mag, maar ik laat mij meeslepen.

Ik kan dat alleen maar toejuichen. En ik kan het alleen maar toejuichen dat u tegenover het inderdaad defensieve en negatieve beeld dat deze Vlaamse Regering vaak met betrekking tot het klimaatbeleid oproept, iets voluntaristischers zet. De gemeentebesturen zullen daarover zeer enthousiast zijn. Ik kan u in elk geval zeggen dat in de steden en gemeenten waar sp.a mee bestuurt – u moet dat ook eens proberen – wij dat met heel veel plezier zullen ondersteunen.

Maar als ik naar de concrete feiten kijk, en naar wat u concreet op tafel legt, word ik toch wel een klein beetje ongerust. Aan praatjes groeien geen blaadjes. Met 1 miljoen euro zult u echt geen 6 miljoen bomen planten. Daar hebt u minstens 60 miljoen euro voor nodig. Die 6 miljoen bomen zullen bovendien niet helpen om voor 40 procent reductie van de emissie te zorgen. Daarvoor zult u ook moeten investeren in openbaar vervoer, in renovatie van overheidsgebouwen, noem maar op. En ook daar zullen alle Vlaamse gemeenten ongetwijfeld zeer enthousiast over zijn. Alleen, de Vlaamse Regering waarvan u viceminister-president bent, doet tot nu toe precies het tegenovergestelde.

Mijn vraag is heel simpel: hebt u met uw collega's en om te beginnen met uw eigen partijgenoten afspraken gemaakt over investeringen in openbaar vervoer, in plaats van lijnen van De Lijn te schrappen, of in renovaties van overheidsgebouwen, in plaats van bezuinigingen? Hebt u garanties van uw collega's dat er daarvoor middelen zijn? Of – en ik hoop van niet – bent u zich alleen maar aan het profileren? Dat zou heel jammer zijn. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, de Vlaamse Regering heeft een ambitieus klimaatplan goedgekeurd. Als u dat goed gelezen hebt, ziet u op pagina 3: de bevoegde minister, collega Demir, nodigt de overige ministers uit "om binnen hun beleidsdomein gerichte en onderbouwde bijkomende maatregelen te formuleren en te nemen die een bijdrage leveren aan de Vlaamse energie- en klimaatdoelstellingen".

Voor alle duidelijkheid, wat ik de voorbije uren heb gezien van sommigen in de media, is voor een stuk framing, waarbij men in plaats van schouder aan schouder te vechten voor klimaatdoelstellingen probeert de ene minister tegen de andere uit te spelen, terwijl het net de klimaatminister zelf is die daar een zeer voluntaristische rol in speelt, die haar collega's uitnodigt om elk in zijn of haar domein mee het verschil te helpen maken.

Ik ben minister van Binnenlands Bestuur, verantwoordelijk voor de lokale besturen, en ik zie daar grote mogelijkheden omdat ik heel sterk geloof in die lokale besturen als sterkste besturen van Vlaanderen. 269 gemeentebesturen hebben een burgemeestersconvenant ondertekend. Daarmee engageren ze zich om zelf ook een klimaatplan te maken en om uit te leggen hoe ze dat financieren. In alle meerjarenplannen van onze gemeentebesturen zitten maatregelen. Er zijn er bijna 100 die zeggen dat zij in 2030 min 40 procent willen realiseren. Wel, als ik als minister van Binnenlands Bestuur de good practices kan samenbrengen, onze gemeentebesturen kan mobiliseren en aanmoedigen om extra inspanningen te doen, dan denk ik dat wij daarmee net een dienst bewijzen aan onze klimaatdoelstellingen. We doen dat niet in confrontatie met elkaar, we doen dat samen. We zijn daar even ambitieus in.

Niet elke maatregel die een lokaal bestuur neemt, hoeft geld te kosten. Ik geef een concreet voorbeeld. In een stad die ik heel goed ken, is men heel hard aan het inzetten op deelmobiliteit. Men gaat daar naar 350 deelwagens. Die stad legt daarvoor geen euro op tafel. Wat zij wel doet, is burgers motiveren en meezoeken om

te zeggen: 'Zou u uw tweede en derde wagen niet inruilen voor een deelwagen?' Tweede concreet voorbeeld. Vandaag hebben in Vlaanderen 66 gemeenten een bomencharter ondertekend. Zij engageren zich om tegen 2024 bijna 700.000 extra bomen aan te planten. Ze hebben dat nu al gedaan. Als we dat kunnen uitbreiden naar de 300 gemeenten, als we onze gemeentebesturen kunnen aanmoedigen om dat allemaal te doen, dan halen we die 6,6 miljoen extra bomen. Die komen dan boven op de 4000 en 10.000 hectare die collega Demir in 2030 wil realiseren.

Het is dus niet het ene tegen het andere, het is het ene met het andere. Klimaat is een verantwoordelijkheid van ons allemaal, van de Vlaamse Regering, van de lokale besturen, van de bedrijven en van de burgers. Wat we allemaal samen zouden moeten doen in plaats van te wijzen naar elkaar en te zoeken naar de verschillen, is de krachten bundelen en schouder aan schouder vooruitgaan. Dan gaan we zeker die 35 procent halen, en misschien zelfs meer. Daar kunnen we alleen maar blij om zijn. *(Applaus bij Open Vld)*

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik moet toch concluderen dat het niet veel om het lijf heeft. U pakt groot uit in de media met min 40 procent, en nu moet u de gemeenten aanmoedigen. Ik heb drie concrete vragen voor u. De eerste is een beetje persoonlijk, ik hoop dat u mij dat vergeeft. Eigenlijk mag ik maar één vraag stellen, u kunt dan zelf kiezen welke u beantwoordt. *(Gelach)*

Minister, ik vraag me af waarom u zo inzet op het aanplanten van bomen, terwijl u in uw eigen stad Mechelen als burgemeester net 7 hectare – dat zijn zeven voetbalvelden – hebt laten omhakken. Zou het kunnen dat u de woestijn van beton die u in Mechelen aan het creëren bent, wilt compenseren door nu bomen te planten in andere Vlaamse steden en gemeenten?

Kunt u ons ook eens gedetailleerd uitleggen waar de 1 miljoen euro voor de zogenaamde klimaattafels precies naartoe gaat? Gaat dat naar koffiezetapparaten, zijn het reiskostenvergoedingen? Ik weet het niet.

Mijn laatste vraag is ook financieel. Die 20 miljard euro die de steden en gemeenten krijgen, hoeveel moeten ze daarvan volgens u besteden aan het klimaatbeleid om tot die min 40 procent reductie te komen? Met andere woorden: 'Show me the money.'

Bruno Tobback (sp.a): Minister, u moet natuurlijk niet klagen dat er wordt gereageerd op een beeld dat u zelf hebt gecreëerd. U positioneert zich met veel lawaai door te zeggen dat u gaat voor 40 procent en dat u daar ambitieuzer in bent dan de Vlaamse Regering.

Wat u nu vertelt in uw antwoord op de vragen is: ik ga bij elkaar optellen wat al die Vlaamse gemeenten al hebben beslist en ik ga hen zeggen dat ze dat ook eens mogen proberen. Ik vroeg u heel concreet wat de afspraken zijn die u hebt gemaakt met uw regeringspartners, te beginnen met uw eigen partijgenoten, als een gemeentebestuur dat wil investeren en meer wagens uit de stad wil, in ruil een bus, een trein en een tram wil. Zijn er afspraken gemaakt dat de lokale overheden een gewillig oor zullen vinden bij uw Vlaamse Regering? Indien ze willen aanplanten, zijn er dan middelen beschikbaar uit het boscompensatiefonds, uit de middelen van de Vlaamse Regering om die bomen ook effectief te planten? Hebt u met andere woorden boter bij de vis, of hebt u alleen maar paar goedbedoelde woorden waarmee u probeert pluimen van iemand anders op uw eigen hoed te steken? Of hebt u geen enkele euro extra middelen om die mooie ambities en die mooie woorden – want dat zijn ze, laat ik dat nog eens herhalen – waar te maken? Dat zou wel heel jammer zijn. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, u hebt het gehoord. Eigenlijk vraag ik me af waarom het Vlaams Belang hier nog vragen komt stellen over klimaat, want het interesseert hen geen ene moer. Voor de een is het ofwel het dictaat van een regering die alle lokale autonomie miskent, voor de ander mag er eigenlijk gewoon geen klimaatbeleid zijn.

U hebt de klimaattafels aangehaald. Wel, die 1 miljoen euro gaat naar klimaattafels. Mijnheer Van Rooy, u kunt een beetje schamper doen over koffiezetapparaten of reisvergoedingen, maar nu zien we een Vlaamse Regering die het monopolie van De Lijn afbreekt en naar vervoerregio's gaat, die zorgt dat mensen lokaal mee kunnen beslissen over hun vervoersnaden, die met de steden en gemeenten gaat bekijken wat ze zelf kunnen doen. Klimaatbeleid van onderuit opbouwen, dat is wat ik de minister heb horen aankondigen.

Minister, wat zal het vervolgtraject zijn van de klimaattafels zodat wij, burgers en lokale overheden, werk kunnen maken van de beloftes die we hebben gemaakt, en inderdaad misschien wat meer tonen? *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord

Chris Steenwegen (Groen): Minister, we zijn heel positief over het verhaal waarmee u naar buiten komt. We horen een veel voluntaristischer en ambitieuzer minister dan de echte klimaatminister van deze regering. We vinden het ook erg positief dat er een appel wordt gedaan op de gemeenten en steden. We stellen wel degelijk vast dat, terwijl Vlaanderen achterblijft, het vooral in de steden en gemeenten is dat vandaag initiatieven worden genomen, dat er ambitieuze plannen worden ontwikkeld en dat ze zich engageren om op eigen houtje te proberen de klimaatneutraliteit te bereiken.

Daar zijn natuurlijk wel middelen voor nodig, minister. De gemeenten hebben hun beleidsplannen en begroting klaar. In een aantal gevallen zullen zij maatregelen opgenomen hebben en daar ook middelen voor opzijgezet hebben. In een aantal andere gevallen zal dat niet gebeurd zijn. De vraag is dan of de Vlaamse Regering die gemeenten en steden die dat nog niet of onvoldoende opgenomen hebben, financieel gaat ondersteunen. Voor zover ik het begrepen heb, voorziet u 1 miljoen euro voor de klimaattafels. Dat is positief, maar volstrekt onvoldoende. U verwijst ook naar het Klimaatfonds, maar bij mijn weten is het gros van het geld uit dat Klimaatfonds uitgegeven door vroegere engagementen en door de compensaties die wij geven aan de ETS-bedrijven. De vraag is dus waar u de middelen gaat vinden om die gemeenten en steden te ondersteunen in hun ambities. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, gisteren hebben in een geanimeerde commissievergadering een aantal lokale dossiers duidelijk ondersteuning gekregen van u. Maar dat is dan ondersteuning als het gaat over expertise, logistiek, uw administratie die bepaalde dossiers mee wil uitrollen en opvolgen. U stelde ook heel duidelijk dat als het over harde euro's gaat, over de financiële middelen die bij bepaalde dossiers horen, we onze ambitie als lokale besturen niet te hoog mogen leggen. We hebben veel gekregen van deze Vlaamse Regering, waarvoor dank. We gaan niet in de uitgestoken hand spuwen. Wij zijn al mooi ondersteund geweest, maar u mag dan niet verrast zijn, minister, over mijn verbazing toen ik u vanmorgen op de radio hoorde spreken over dit plan. Ik denk dat iedereen in dit halfroond achter het plan op zich en uw ambitie op zich kan staan. Ik denk niet dat daar onenigheid over is. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Niet iedereen dan blijkbaar, mijnheer Van Rooy. Ik heb dezelfde vraag als de collega voor mij, minister. Ik plooi even terug op mijn eigen stad. Wij hebben in

ons beleidsplan 15.000 bomen voorzien. Dat is een derde van ons inwoners-aantal. Die hectaren zijn voorzien in ons beleidsplan. Als we die bomen planten, is onze ruimte eigenlijk vrijwel op. En dan moeten we terugplooiën op ons binnengebied en moeten we infrastructuurwerken doen om die adaptatie waar te maken. Dat kost heel veel geld. Kunnen wij vanuit de Vlaamse overheid nog geld verwachten om dat ambitieuze klimaatplan verder waar te maken, zoals u het stelt? (*Applaus bij de N-VA en van Jeremie Vaneekhout*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, vrijdag komen de klimaatbetogers weer op straat. Minister Weyts zal het niet graag horen. U weet dat die altijd veel bordjes meenemen. Een van die bordjes, een evergreen in die betogingen, is: 'Vier ministers van Klimaat, nul resultaat.' U weet dat klimaatbetogers ecologische mensen zijn en veel recyclen en zo, maar ik denk dat u hen op dit moment tot wanhoop aan het drijven bent. Want ze zullen tussen nu en overmorgen allemaal nieuwe bordjes moeten maken: 'Vijf ministers van Klimaat en nul resultaat.' Want het nulresultaat blijft natuurlijk. (*Opmerkingen*)

Ik ben grote fan van bomen en hagen, laat dat duidelijk zijn. Maar het probleem met al die plannen van de gemeenten, waar positieve dingen in gebeuren, is dat die één sector vergeten. Eén sector blijft daarbuiten, en dat zijn uitgerekend de grootste vervuilers. Dat zijn uitgerekend die paar honderd puntbronnen van vervuiling die buiten die plannen vallen. Ik vind het dus een beetje jammer dat we hier een nieuwe minister van Klimaat hebben met veel ambitie, maar dat het daar waar er echt maatregelen moeten komen, bij die grote vervuilers, nog altijd stil blijft.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, we zijn blij met uw klimaatambitie. Een hoge klimaatambitie is bijzonder belangrijk. Misschien nog belangrijker zijn meer klimaatacties, want die ambities kunnen we alleen waarmaken als we daar de nodige acties aan koppelen. Deze Vlaamse Regering wil streven naar klimaatneutraliteit. En dat vergt acties op alle niveaus. Op lokaal niveau heeft men dat inderdaad al lang begrepen. Onze burgemeesters, schepenen en raadsleden hebben actieplannen ontwikkeld en een burgemeestersconvenant onderschreven. Zij zijn bezig om op lokaal niveau klimaatbeleid te voeren.

Collega Brecht Warnez, bijvoorbeeld, is klimaatschepen in het mooie Wingene. Hij heeft daar een actieplan met niet minder dan 298 concrete acties gedefinieerd. Dat zet in op laadpalen, op extra bomen, op renovatie van woningen en gebouwen. Maar die lokale besturen kunnen dat niet alleen, minister. Er is nood aan extra middelen en extra ondersteuning. We geven inderdaad al middelen, in het kader van het Openruimtefonds, maar die zijn besteed in het meerjarenplan van elk lokaal bestuur. We hebben het Klimaatfonds, maar dat is ook grotendeels vastgelegd voor heel zinvolle projecten, zowel bij bedrijven als bij andere actoren. Dus, minister, ik zou onze vroegere collega Patricia Ceysens willen citeren: 'Put your money where your mouth is.' Waar zullen het geld en de middelen vandaan komen om die verhoogde ambitie waar te maken?

Minister Bart Somers: Eerst en vooral wil ik een aantal voorafgaande bedenkingen maken. Ik stoor mij een klein beetje aan het defaitisme en aan het gebrek aan vertrouwen in de slagkracht van de lokale besturen. Ik ben zelf twintig jaar burgemeester en heb zelf een burgemeestersconvenant ondertekend. Ik heb dat gedaan met mijn gemeenteraad. Als ik dat als lokaal bestuur doe, moet ik aan de Europese Commissie uitleggen wat ik zal doen om die doelstelling te realiseren.

Mijnheer Tobback, als uw stad Leuven, met een uitstekende burgemeester, zich engageert voor min 40 procent in 2030, dan heeft uw burgemeester een plan

klaargemaakt om dat in de praktijk te realiseren. Als Antwerpen zegt dat het naar min 55 procent gaat met een becijferd plan, dan is dat geen loze belofte.

Ik heb de gemeenten van de Vlaamse ministers bekeken en gekeken waar men een burgemeestersconvenant heeft afgesloten. Wel, ze hebben dat, behalve één, allemaal gedaan. Versta me niet verkeerd, dat is geen pleidooi om nog meer Vlaamse ministers te hebben, maar men heeft dat overal gedaan en gezegd dat men naar min 40 procent gaat. We hebben dat engagement en we willen ons daar achter scharen. Als minister van Binnenlands Bestuur is het mijn taak dat ik dat aanmoedig, ondersteun, faciliteer en help om meer focussen.

We hebben inderdaad meer nodig dan een klimaatplan en we hebben meer nodig dan een persoon die met klimaat bezig is. We hebben eigenlijk negen klimaatministers. Dat staat letterlijk in het Vlaams klimaatbeleidsplan. Elke gemeente, elk bedrijf zou haar of zijn klimaatplan moeten hebben, elke burger zou geëngageerd moeten raken in de strijd voor een beter klimaat. Dat is niet het werk van één persoon, dat is het werk van heel de samenleving.

Ik heb daarvoor heel duidelijk getracht om een aantal heldere doelstellingen naar voren te schuiven waarvan ik weet en overtuigd ben dat ze niet alleen haalbaar zijn, dat heel veel steden en gemeenten er al aan werken en dat we die ook kunnen realiseren.

Ik zal een aantal concrete voorbeelden geven die in het plan staan. Ten eerste zijn er de bomen. Vlaanderen zal 10.000 hectare extra bos aanplanten. Die ambitie hebben we. Onze minister van Omgeving is daar op een heel actieve manier mee bezig, ze werkt daar elke dag aan. Wel, als gemeentebesturen zichzelf nu engageren om tegen 2030 per inwoner een extra boom te planten, dan zitten we met 6,6 miljoen bomen meer en zullen we verder raken. Er zijn veel concrete voorbeelden, want de vraag van mijn collega uit Turnhout is een relevante vraag: hoe zullen we dat doen en waar zullen we dat doen? Wel, er zijn heel veel best practices in heel veel gemeenten. Ik zal het voorbeeld geven van een stad in Vlaanderen die zegt dat iedere burger die dat wil, van de stad een boom in de voortuin krijgt. Je kunt ook burgers mobiliseren zodat ze zelf het initiatief nemen. Je kunt dat ook met bedrijven doen. Er zijn lokaal tientallen voorbeelden die we kunnen inzetten.

Ten tweede is er de renovatie. We hebben de ambitie om meer te renoveren, te BENOveren. Stel dat lokale besturen zich engageren en zeggen dat ze 1 procent van de woningen op hun grondgebied per jaar zullen BENOveren. Hoe kun je zoiets financieren? Heel eenvoudig! Pas uw bouwverordening aan, maak betere verkavelingsvergunningen. Een heel concreet voorbeeld: als de gemeente zegt dat wie bij hen renoveert in de bouwvergunning wordt toegelaten om iets hoger te bouwen waardoor het rendement verhoogt, men meer verdicht en minder open ruimte moet aansnijden, dan zal de gemeente niet armer, maar rijker worden, want er komen belastingbetalers bij. Dan moet Vlaanderen daar geen euro voor betalen en de lokale besturen zullen daar geen euro door verliezen. Ze zullen er zelfs beter van worden.

Er is ten derde de deelmobiliteit. Er zijn vandaag 86.000 mensen in Vlaanderen die een beroep doen op deelmobiliteit. Onze wagens staan 96 procent van de tijd stil. We hebben 240.000 hectare parkeerterrein, dat is meer dan heel Antwerpen, inclusief de haven. Als we Vlamingen kunnen overtuigen om met hun tweede en derde wagen, sommigen zelfs met hun eerste, over te stappen naar deelmobiliteit, dan vergroenen we Vlaanderen. Dat kun je niet vanuit de Wetstraat organiseren, je moet dat vanuit het lokale bestuur doen. Er zijn vandaag al 200 gemeenten die dat doen. Als de gemeenten die best practices volgen, dan kost het de gemeente geen euro als ze zich goed organiseert. Dat is mensen bij elkaar brengen.

Ik geef het voorbeeld van BattMobiel uit Gent, die ook in mijn stad gaan beginnen. Ze brengen mensen met verschillende profielen samen om over te stappen naar een deelwagen. Burgers worden er beter van omdat ze minder geld moeten uitgeven aan mobiliteit. Er is minder verkeer en minder verkeerproblemen, en het is goed voor het klimaat.

Nog een voorbeeld, want u vraagt mij naar voorbeelden. (*Opmerkingen van Sam Van Rooy*)

Mijnheer Van Rooy, ik denk dat u niet goed luistert. Niet elke maatregel kost geld.

Gemeentebesturen willen dingen doen maar botsen vandaag op decretale problemen, wettelijke bepalingen die het onmogelijk maken. Wel, mijn collega Demir heeft een expertencommissie voorzien die als taak zal hebben om voor lokale besturen, wanneer ze botsen op een probleem, te zoeken naar een concrete oplossing. Dat is een Vlaamse Regering die ten dienste staat van de lokale besturen. Ik geloof heel sterk in de kracht van die lokale besturen om dat te doen.

We hebben met de Vlaamse Regering afgesproken om klimaattafels te organiseren. Er is 1 miljoen euro voorzien. We gaan het samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten doen. Wat is de bedoeling van klimaattafels? We gaan in buurten en wijken verenigingen, burgers, bedrijven en lokale overheden samenbrengen om na te gaan hoe men in de buurt een verschil kan maken. Wanneer er projecten zijn die we kunnen uitrollen en opschalen in heel Vlaanderen, dan gaan we die financieren en subsidiëren.

Er gaat natuurlijk geld van het Klimaatfonds naar andere doelstellingen, maar de volgende jaren zal er ook een beroep op kunnen worden gedaan door lokale besturen die goede voorstellen hebben.

41 procent van de beschikbare beleidsruimte die Vlaanderen heeft, heeft het aan lokale besturen gegeven. In heel veel lokale begrotingen zitten maatregelen. Als men de volgende jaren verder kan focussen en kan dynamiseren, dan geraken we heel ver.

Mij ga je niet kunnen overtuigen van een gebrek aan slagkracht van de lokale besturen. Als er één bestuur in Vlaanderen is dat het verschil maakt, dan is het het lokale bestuur. Geloof je nu echt dat die lokale besturen met hun armen over elkaar blijven zitten als ze geen geld krijgen van Vlaanderen? Is dat het beeld dat we hier naar voren schuiven? Ik kan u zeggen dat in elke gemeente en op elk stadhuis mensen hard aan het werken zijn om het verschil te maken. Wat wij moeten doen, is de best practices samenbrengen, is de goede initiatieven ondersteunen en zelfs subsidiëren, meer focussen maar ook aanreiken.

Als men vandaag in de verkavelingsvergunningen extra voorwaarden inschrijft, dan werkt men het BENOveren en het klimaatneutraal bouwen in de hand. Dat kunnen lokale besturen doen als ze dat willen. Sommige doen dat vandaag al. Het is gewoon zaak om anderen bewust te maken en de mogelijkheden aan te reiken en dan gaat er heel veel gebeuren. Ik geloof in de dynamiek van onderuit. (*Applaus bij Open Vld*)

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Mijnheer Somers, u hebt gehoord dat iedereen die het woord heeft gehad, heeft gevraagd naar middelen en geld. U hebt daar niet op geantwoord. Totaal niet. 'Show me the money.'

Ik moet het u nageven: ik radicaliseer op het vlak van inburgering en integratie met u aan het bewind, ik radicaliseer ook op het vlak van klimaatbeleid nu met u aan het bewind. En wat ik hier twee weken geleden heb gezegd, is natuurlijk

bewaarheid geworden: deze Vlaamse Regering voert het klimaatbeleid uit van het elitaire partijtje Groen en nu zelfs met Bart Somers op kop. En de N-VA laat zich gewillig rollen door deze nieuwe klimaatpaus, Bart Somers, die dus nog heiliger wil zijn dan de vorige klimaatpaus, Zuhal Demir. Wat een afgang voor de N-VA!

Maar het allerergste in dit klimaatbeleid is natuurlijk de kostprijs voor de burger: 1 miljoen euro voor klimaattafels? Wij, van het Vlaams Belang, willen geen miljoen euro voor klimaattafels maar wel voor eettafels: eettafels voor onze daklozen en voor ónze mensen in armoede. Want wij zeggen klaar en duidelijk: 'Eerst ónze mensen!' (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Bruno Tobback (sp.a): Minister, het klimaatbeleid en de klimaatuitdaging zijn immens. De ongerustheid daarover bij heel wat mensen is immens, enerzijds over wat we aan onze kinderen achterlaten, anderzijds over de lasten die we zelf gaan moeten dragen. Iedere bijdrage om dat te doen wat men in het Noorden wel kan, namelijk partij- en termijnoverschrijdend gezamenlijke doelstellingen en ambities formuleren, is welkom.

Alleen heb ik het nu al twee keer gevraagd en ik heb als bijkomende bijdrage – en ik heb niet alleen over geld – van u vandaag eigenlijk niets gehoord. En dat vind ik onvoorstelbaar jammer – ik herhaal: onvoorstelbaar jammer –, om de simpele reden dat al wat ik hier nu zie een Vlaamse Regering is waarbinnen de partijen die er deel van uitmaken zich op kap van dit onderwerp aan het profileren zijn, en dan nog meestal tegen elkaar. Daarbij voedt de ene de ongerustheid van mensen die schrik hebben en proberen de anderen mee te liften op de lokale beleidsmaatregelen van diegenen die het wél serieus nemen. Het is onvoorstelbaar hoe men daarmee zijn verantwoordelijkheid ontvlucht. Men denkt met alleen maar profilering en alleen maar uitspraken, met alleen maar praatjes, waaraan geen blaadjes groeien, te moeten scoren.

Minister Somers, ik vind dit een onvoorstelbaar gemiste kans, heel jammer. Want eigenlijk is er veel meer nodig en had u ook veel meer kunnen doen. Maar u staat hier met lege handen en alleen maar grote woorden. (*Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de ondersteuning van steden en gemeenten die initiatieven nemen om het lerarentekort aan te pakken

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, collega's, minister, we zijn ons ondertussen allemaal bewust van het lerarentekort. Er worden daarover in dit parlement hoorzittingen georganiseerd. Maar toch waren de tweets van de cartoonist Lectrr deze week opnieuw een ijskoude douche. Hij schreef op Twitter: "We leven in een welvaartstaat die inzet op excelleren. Toch krijgt mijn zoon nog maar zelden les, ik durf zeggen ongeveer één op twee dagen sinds januari. (...) Los. Het. Op. Ben Weyts." Duidelijker kan het volgens mij niet. En in een vervolgtweet schrijft hij: "Ik hou hem trouwens af en toe dus gewoon thuis. Er is niet eens personeel genoeg voor deftige opvang dus zit ie te tekenen of taakjes te maken in de (...) gang. (...) Dan is ie beter thuis. Leerplicht komt van twee kanten." Dat vind ik een heel juist en duidelijk statement. Hij werd overspoeld door gelijkaardige reacties vanuit heel Vlaanderen, minister. We hebben inderdaad al gehoord

dat ook scholen in Merelbeke ouders oproepen om voor de klas te staan, dat leerlingen naar filmpjes kijken en dat er een immens tekort is.

En daarom wachten steden en gemeenten het lerarenpact en uw hervorming van het lerarenberoep niet langer af, maar nemen ze zelf het heft in handen. In Brussel heeft minister Gatz gezegd dat hij honderdduizenden euro's uittrekt om zij-instromers aan te trekken via het programma Teach for Belgium. En ook in Gent maakt schepen Elke Decruynaere deze legislatuur 2 miljoen euro vrij om een team op te starten om op maat van scholen en leerkrachten het tekort heel gericht op te lossen. Zij willen dus experimenteren met dingen waar u ook achter staat, minister: duaal lesgeven, meer handen in de klas zodat leerkrachten die de juiste bekwaamheidsbewijzen hebben echt kunnen lesgeven en ondersteund worden door mensen van buitenaf. Maar daarvoor moet de regelgeving worden aangepast en moet u ervoor zorgen dat bepaalde pilootprojecten om te experimenteren mogelijk zijn.

Minister, bent u bereid om voor steden en gemeenten een dergelijk regelluw kader te creëren, zodat zij op korte termijn kunnen experimenteren om dat heel urgente lerarentekort aan te pakken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Inderdaad, de problematiek van het lerarentekort is zo omvattend dat we elke input, elk initiatief absoluut kunnen gebruiken, inclusief het engagement van de lokale besturen.

Er zijn twee elementen. Enerzijds is er het zogenaamde flankerend beleid dat lokale besturen kunnen voeren. Het is ook hun verantwoordelijkheid om dat te doen, bijvoorbeeld als het gaat over de inzet van het OCMW omtrent de problematiek van onbepaalde schoolfactuur. Dat is flankerend beleid, waarvoor lokale besturen vandaag al bevoegd zijn en dat ze dus kunnen blijven doen. Ik vind het dan ook positief wanneer een stad als Gent zegt dat ze daar extra in wil investeren en nog meer haar verantwoordelijkheid in wil nemen. Dat vind ik positief.

Anderzijds is er de vraag naar zogenaamde pilootprojecten om ook andere initiatieven te kunnen nemen. Het is me niet volledig duidelijk wat dat concreet betekent, maar ik sta ervoor open. Moet er daarvoor een wijziging van de regelgeving plaatsvinden? Neen. Er is vandaag al een decreet van 2005, dat ook de mogelijkheid biedt om te werken met een pilootproject in een soort van reguliere omgeving.

Dat bestaat al, alleen moet die aanvraag tot mij gericht worden. Wij zijn perfect bereid om daarvoor aan tafel te schuiven. Er is trouwens al contact geweest tussen de betrokken schepen en mijn kabinet, dat zelf naar Gent is gegaan. We zijn bereid om verder te praten, want het lerarentekort is inderdaad zo omvattend dat we met zijn allen bereid zijn om, ieder met zijn eigen verantwoordelijkheid, daar iets aan te doen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, dat is een positief antwoord. Ik denk dat het echt nodig is om de handen in elkaar te slaan, net zoals ze in Nederland hebben gedaan, met de steden en gemeenten om een aantal zaken mogelijk te maken. Ik hoop dat als Gent bij u komt met vragen over bijvoorbeeld het project duaal lesgeven, waarbij mensen nog in een andere job zitten maar een stukje deeltijds les willen geven zonder dat ze daarbij die andere job moeten opgeven en toch nog die zekerheid hebben, of zijinstromers die aan de slag kunnen gaan in onderwijs – er zijn wel wat voorbeelden te bedenken –, dat u dat mogelijk zult maken en actief op zoek zult gaan naar mogelijkheden om steden en gemeenten die gaan experimenteren te ondersteunen.

Minister, de leerlingen die nu geen les krijgen, maken natuurlijk de PISA-resultaten (Programme for International Student Assessment) van morgen. U wilt een

taskforce samenstellen die moet nadenken over de onderwijskwaliteit, maar dit is uw onderwijskwaliteit. Uw leerkrachten, uw menselijk kapitaal, dat is uw onderwijskwaliteit. Dat is de problematiek nummer 1 die u moet oplossen.

Minister, ik verneem dat er toch niet echt vooruitgang wordt geboekt op langere termijn als het gaat over het lerarenloopbaanpact dat u moet afsluiten met de sociale partners en dat de gesprekken niet heel vlot verlopen. Kunt u mij zeggen hoe het daarmee zit? Boekt u concrete vooruitgang op vlak van overleg met sociale partners om dat lerarenpact uit te rollen?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Voorzitter, minister, excellent onderwijs, de kwaliteit omhoog, inzetten op kennis, minder voortijdige schooluitval, dat zijn allemaal mooie woorden die u vaak in de pers placeert, maar de back-up om die mooie woorden waar te maken, hebt u niet, namelijk de leerkrachten. Dat is een immens probleem. Ik denk niet dat het probleem opgelost zal geraken met de maatregelen die u treft, namelijk 100 miljoen euro die wordt weggezogen uit het secundair onderwijs en 11 miljoen euro besparingen op de pedagogische begeleidingsdiensten die leerkrachten ondersteunen. Uw partij knipt in de landingsbanen waardoor er minder in plaats van meer werkbaar werk komt voor de leerkrachten. En nu zien we dat de stad Gent zelf de handen uit de mouwen steekt. Ik kan alleen maar hopen dat andere steden zullen volgen, want de steden en gemeenten moeten het wanbeleid van de Vlaamse Regering compenseren. Misschien zien we binnenkort een alternatief onderwijsplan van minister Somers voor de steden en gemeenten verschijnen.

Minister, u ziet toch dat het de verkeerde kant opgaat? Vorige week trok nog een resem directeurs aan de alarmbel. We zijn nu drie weken bezig met die hoorzittingen in de commissie Onderwijs. Welke concrete maatregelen gaat u volgende weken en maanden nemen?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Voorzitter, minister, eigenlijk is het beschamend dat collega Meuleman hier moet staan om die vraag te stellen. Het is een heel te-rechte vraag maar eigenlijk is er plaatsvervangende schaamte. Ik heb steeds meer de indruk dat we de feiten achternalopen. Het neigt de volgende weken stilaan naar schuldig verzuim, waarbij individuele initiatieven, steden en gemeenten het recht in eigen handen moeten nemen om dat precair tekort aan te pakken.

Minister, vandaag na vele debatten, na vele keren aan de alarmbel te hebben getrokken, is er nog steeds geen duidelijk overzicht van waar de tekorten zich precies situeren, waar er een overschot is, hoe de problematiek in elkaar zit. Dat hebt u nog niet, laat staan dat u een degelijke aanpak hebt van dat lerarentekort. Misschien moeten we inderdaad eens vragen aan minister Somers om, naast het helpen van minister Demir met een klimaatplan, u te helpen om het lerarentekort aan te pakken.

Ik heb twee concrete vragen.

De voorzitter: Eén concrete vraag.

Steve Vandenberghe (sp.a): Eén concrete vraag dan, oké. Uw structurele maatregelen die dringend zijn op korte termijn: wanneer krijgen we ze te zien, welke zijn die en hoe zult u die aanpakken?

De voorzitter: Goed geprobeerd. 'Wanneer krijgen we ze te zien?', dus.

Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, zoals u al hebt gesteld, weet iedereen dat het lerarentekort de uitdaging voor de komende jaren is. De instroom moet groter en beter. Ik heb u goed beluisterd en u zet hier volop op in. U zorgt ervoor dat het flexibel verloopt. De regelgeving is aangepast en u werkt ondertussen heel hard aan een hele resem maatregelen.

Ik ben blij dat steden en gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen. Ik denk dat alle initiatieven zeer welkom zijn. In veel gevallen zijn die steden en gemeenten trouwens ook de inrichtende macht. Ik wil de steden en gemeenten die uw beleid mee willen ondersteunen, zoals Gent, wel oproepen om zeker naar de leerkrachten te luisteren. Ik ben ervan overtuigd dat de leerkrachten zeker taalbadens Nederlands willen voorstellen om de taalachterstand die leerlingen hebben, snel bij te spijkeren. Ik vraag alle steden en gemeenten dan ook om de taalbadens niet tegen te werken, maar te faciliteren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Voorzitter, onze kinderen en ons onderwijs zijn de kern van wat we hier doen. Ik denk dat dit de reden is waarom we elke dag opstaan. Het lerarentekort neemt zeer grote proporties aan en het onderwijs is echt in gevaar. De PISA-resultaten waren al slecht en dat zal er uiteraard niet op verbeteren.

Minister, ik wil een concrete vraag stellen. Ik juich het initiatief van de steden en gemeenten ook toe, maar als Gent en Antwerpen allerlei taskforces oprichten en regelluwe zones invoeren, zal het probleem alleen verschuiven. De leerkrachten zullen naar de grote steden trekken en de kleinere steden en het platteland zullen in de problemen komen. Ik vraag u dan ook om dit structureel op te lossen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het lerarentekort is een zaak van iedereen, ook van de lokale besturen. In de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG) klinkt het vaak zo: 'De gemeente maakt onderwijs. Onderwijs maakt de gemeente.' Ik heb alle sympathie voor de lokale initiatieven van steden en gemeenten die ervoor zorgen dat leerlingen effectief iets te doen hebben als de leerkracht er niet is, maar ik heb toch een bedenking. We moeten opletten dat we niet in een concurrentiestrijd tussen steden en gemeenten vervallen. In Gent is het de bedoeling om een concurrentiestrijd tussen de verschillende scholen van de verschillende netten te vermijden en om op die manier samen te werken. Normaal gezien, hebben grotere steden wel een aanbod en een heel rijk en breed netwerk van educatieve diensten en culturele instellingen. Dat is er in de kleinere gemeenten niet altijd.

Minister, het is goed soms eens out of the box te denken en proefprojecten op te zetten, maar ik zou graag oplossingen voor alle scholen in alle steden en gemeenten zien.

Minister Ben Weyts: Het lijkt me evident dat het niet de bedoeling is elkaar vliegen af te vangen, niet in Gent en niet daarbuiten. Dat is evident, want anders zouden we dat niet kunnen ondersteunen. Ik heb echter begrepen dat dit expliciet niet de intentie is. Het is gewoon de bedoeling meer mensen in Gent en daarbuiten warm te proberen maken voor het onderwijs.

Ik heb, met alle respect, ter linkerzijde geen constructieve voorstellen of suggesties gehoord, maar enkel het plaatje van kommer en kwel. Ik vraag me af hoe we met een verhaal vol kommer en kwel reclame voor het lerarenambt kunnen maken. Ik zie niet in hoe we dat zo kunnen bewerkstelligen.

We werken aan concrete maatregelen, en met het ontwerp van Onderwijsdecreet XXX zullen we concrete maatregelen krijgen, onder meer op het vlak van het duaal lesgeven. We willen een proefproject inzake duaal lesgeven starten en mensen uit de privésector uitnodigen om in het onderwijs te staan. Dat proefproject zal volgend schooljaar in Gent en in Antwerpen worden uitgerold. We willen ook de zijinstroom in het algemeen en zeker voor knelpuntberoepen verhogen. Er zijn ook concrete maatregelen met betrekking tot de lesvoordrachtgevers, wat iets occasioneel is. We zullen weldra met het ontwerp van Onderwijsdecreet XXX naar het Vlaams Parlement komen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mevrouw Grosemans, u hebt gezegd dat u blij bent dat Gent de minister ondersteunt. We zouden ook willen dat de minister Gent en andere steden en gemeenten zou ondersteunen. (*Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA*)

Op dat vlak moeten we wachten op concrete maatregelen die er hopelijk nog aan komen. Ik ben in blijde verwachting van het ontwerp van decreet dat blijkbaar zal komen, maar volgens mij is er nog geen sprake van echt structurele maatregelen op langere termijn.

U hebt mij niet geantwoord op de vraag hoe het zit met het overleg met de sociale partners en of het lerarenloopbaanpact nu echt uit de startblokken schiet.

Dus, minister, voor al die leerlingen die in juni examens moeten afleggen maar de helft van de tijd geen les gehad hebben voor sommigen vakken, voor al die leerlingen die in september terug zullen moeten beginnen en voor al die scholen die opnieuw leerkrachten zullen moeten zoeken, is dit nu hét probleem van het onderwijs. U moet op korte termijn én op langere termijn onmiddellijke en structurele maatregelen nemen, en wij wachten daar vol spanning op. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het maken van de juiste studiekeuze bij de overgang van de tweede naar de derde graad secundair onderwijs

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Beste collega's, een nieuw onderzoek verscheen van het Steunpunt voor Onderwijsonderzoek (SONO): 'Verklarende mechanismen voor sociale keuzeverschillen bij de overgang van de tweede naar de derde graad secundair onderwijs'. Bij de overgang van de tweede naar de derde graad zouden er sociale verschillen zijn. Men ging kijken naar de mate waarin leerlingen, wanneer ze van het vierde middelbaar naar het vijfde middelbaar gaan, een studiekeuze maakten die al dan niet een gelijkwaardige hoeveelheid wiskunde had als de richting die ze voordien gevolgd hadden. Op zich stel ik mij al wat vragen bij de opzet van dat onderzoek, want het is natuurlijk nogal logisch dat een leerling die niet zoveel wiskunde gehad heeft in de eerste en tweede graad, allicht in de derde graad geen studiekeuze zal maken met meer wiskunde dan hij al gehad heeft. Wie dat doet, is een uitzondering.

Maar goed, men heeft onderzoek gedaan naar die sociale achtergrondkenmerken. Het is toch wel opvallend – en ik ben blij dat het naar voren komt –: het onderzoek zegt dat men eigenlijk geen verband gevonden heeft met sociaal-economische status, cultuur, cultureel kapitaal. Maar wat men wel heeft gevonden – en dat is een belangrijke boodschap voor ons allemaal – is dat de verwachtingen van de leerkrachten daarbij heel belangrijk zijn, verwachtingen in de zin van 'Komaan,

mannen, we halen er alles uit'. De verwachtingen van ouders en de opvattingen in het thuismilieu ten aanzien van onderwijs, dat is belangrijk.

Daarnet hadden we het over lerarentekorten en leerkrachten die het niet zien zitten. Daarbij is het een belangrijk signaal dat we tegen leerkrachten zeggen: durf uw leerlingen uitdagen, blijf ze uitdagen, nivelleer niets, maar ga ook niet bij de pakken neerzitten, zo van 'och God, ocharme, och here', of met de gedachte die hier regelmatig wordt geproclameerd: 'de sociaal-economische status van het thuisgezin bepaalt alles', want dat is niet het geval.

Minister, mijn vraag is dus: hoe kunnen we er nu verder voor zorgen dat leerlingen ook van de tweede naar de derde graad de juiste keuze blijven maken, ook bij de modernisering van het secundair onderwijs?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er zijn twee elementen. Ten eerste, duidelijkheid inzake de keuzes, en ten tweede, vrijheid op het vlak van de keuzes. Met duidelijkheid inzake de keuzes bedoel ik dat we een duidelijk onderscheid moeten behouden tussen de verschillende onderwijsvormen aso, bso, tso. Dat is niet een pot nat, er is een duidelijk onderscheid. Men moet ook een duidelijk zicht hebben, vanaf het eerste jaar tot de volgende vijf jaren, op het curriculum dat elke leerling kan volgen, op basis van de keuzes die onderweg worden gemaakt. Vandaar ook de vraag naar een duidelijke, uniforme tabel. Transparantie dus, zodat je weet wat elk kind uiteindelijk kan volgen, welke keuzes er in heel het traject gemaakt kunnen worden in de loop van die zes jaar van het secundair onderwijs.

Het tweede luik is dan de vrijheid van keuzes, namelijk keuzes kunnen maken op basis van je eigen talenten en ambities. Het onderzoek van SONO zegt daarover dat sociaal-economische kenmerken niet allesbepalend zijn. Het is vooral de ouderlijke verantwoordelijkheid. Dat kunnen we niet genoeg benadrukken: ouders moeten niet alles afschuiven op de school maar dragen zelf verantwoordelijkheid. Ze moeten hun kinderen ook prikkelen, uitdagen, naar boven tillen en ambitieus laten zijn. De leerkrachten hebben natuurlijk ook een bepaald verwachtingsniveau. De onderzoekers zeggen vervolgens ook dat het zeer goed is dat die leerkrachten centraal worden gesteld, maar anderzijds is het in sommige gevallen ook zo dat de verwachtingen van leerkrachten een beetje getekend zijn door sociaal-economische achtergrond.

Het is nooit bewezen dat dit een bewust proces is, maar men denkt dat dit in het onderbewustzijn zeker kan meespelen. Wat wel bewezen is, en dat is belangrijk, op basis van Nederlands onderzoek, is dat het beste antwoord op een mogelijke vertekening van de verwachtingen van leerkrachten net uniforme, brede proeven zijn. Op grond daarvan worden de verwachtingen van leerkrachten bijgesteld. Men heeft dan Vlaanderenbreed een objectief meetinstrument. Dat zijn net de proeven die wij willen invoeren.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, vanuit de N-VA maar ook vanuit de meerderheid – dat staat immers in het regeerakkoord – willen wij een duidelijke, uniforme tabel en dus geen uitschieters langs alle mogelijke kanten waar ouders en leerlingen niet meer weten wat waarnaartoe leidt. Dat is ook voor de leerkrachten belangrijk wanneer we bij het verhaal van de eindtermen komen. Bij die eindtermen verschaffen we duidelijkheid en maken we een duidelijk onderscheid tussen het doel van aso, tso-doorstroom en bso-arbeidsmarktgerichtheid. We gaan daarbij inderdaad niet voor één pot nat.

In de studie komen ook de verwachtingen van de leerlingen zelf naar voren. Uit het laatste PISA-onderzoek is gebleken dat onze eigen leerlingen eigenlijk kiezen voor de weg van de minste weerstand. We moeten leerkrachten en leerlingen

daar vragen om de lat hoog te blijven leggen en niet te mikken op degene die net niet meekan. Het moet de bedoeling zijn alle leerlingen uit te dagen.

De voorzitter: Mevrouw El Kaouakibi heeft het woord.

Sihame El Kaouakibi (Open Vld): Eind 2019 hebben we een actualiteitsdebat gehad over de PISA-resultaten. Het kan niet worden ontkend dat de sociaal-economische situatie van jongeren wel degelijk een invloed heeft. 17 procent bepaalt de toekomst van een jongere in het onderwijs.

Dit onderzoek daarentegen toont inderdaad aan dat de sociaal-economische situatie geen of minder invloed heeft op de studierichting maar wanneer het aankomt op ouders enerzijds en leerkrachten anderzijds – en u twijfelde eventjes, minister –, gebeurt dat vaak onbewust. Toen ik dat de vorige keer zei, werd me gevraagd of ik dan de klassenraad niet vertrouw. Natuurlijk wel, maar het is nu eenmaal zo dat er vaak onbewust een bias aanwezig is en dat dagelijks, elke dag opnieuw, honderden jongeren een keuze krijgen die niet past bij hun talent, aanleg of interesse. En in dat opzicht vind ik het wel heel belangrijk dat we in het hele verhaal van de professionalisering van leerkrachten maar ook in de lerarenopleiding inzetten op onbewuste biases. Hoe kijken we ambitieus naar elk kind en hoe zorgen we ervoor dat elk kind een leerkracht heeft die in hem of haar gelooft?

Wat de ouders betreft, moeten we er lokaal in die wijk alles aan doen om de ouderparticipatie te verhogen. Zelfs wanneer de ouders het schoolsysteem niet kennen of zelf niet ambitieus zijn, noch voor zichzelf, noch voor hun kinderen, moeten wij daarop inzetten. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik heb het onderzoek van SONO nog niet gelezen, het is dan ook moeilijk om er uitgebreid commentaar op te geven, maar ik heb toch twee opmerkingen. Natuurlijk hebben ouders verantwoordelijkheid, maar leerkrachten hebben die ook. Ik denk dat we het erover eens zijn dat gemotiveerde leerkrachten die geloven in leerlingen, altijd het grootste verschil maken in de schoolcarrière van alle leerlingen, los van hun achtergrond of waar zij vandaan komen. En het moet inderdaad de ambitie zijn om alle leerlingen over die lat te laten springen. Leerkrachten spelen daarin een cruciale rol. Ik roep dan ook nogmaals op om niet enkel te investeren in goede maar ook in voldoende leerkrachten, die bovendien die biases niet hebben.

Wat de studieoriëntatie betreft, zullen we er met een duidelijke matrix alleen niet komen. Er is nog heel veel werk op het vlak van studieoriëntatie. Een proef op het einde van de carrière of een gesprek met de klastitularis is echt niet voldoende om te weten waar iemand met zijn leven naartoe moet. Dit is dan ook een oproep, minister, om deze legislatuur na te denken over betere trajecten van studieoriëntatie, al vanaf het derde middelbaar. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Dank u wel, voorzitter. Ik heb de studie wel gelezen, maar ik vraag mij af of wij wel dezelfde studie gelezen hebben. Ik citeer: "De studie toont aan dat leerkrachten lagere verwachtingen hebben van leerlingen uit sociaal zwakkere milieus, ook als die dezelfde scores behalen als leerlingen uit sociaal sterkere milieus. 'Het effect daarvan is significant', zegt onderzoeker Ilse Laurijssen." Mijnheer Daniëls, ik weet niet waar u het haalt. Het is een indirect effect, maar er is een duidelijke link tussen sociaal milieu en doorverwijzing naar de richtingen.

Minister, u schuift onmiddellijk de zwartepiet door naar de ouders, maar het hoofdprobleem ligt wel degelijk bij ons onderwijs. Het hoofdprobleem ligt bij ons

onderwijs en ik ga nog eens kort herhalen waarom: een op de twee kinderen uit de armste gezinnen zit in het bso, tegenover een op de dertig kinderen van de rijkste ouders. Een kind uit een arm gezin heeft zeven keer meer kans op een C-attest dan een kind uit een rijk gezin. Begin jaren 90 ging een op de drie van de afgestudeerden aan de universiteit ...

De voorzitter: Collega De Witte, uw vraag luidt?

Kim De Witte (PVDA): Ook op dat vlak zijn we achteruitgegaan. Mijn stelling luidt dat we het niet gaan oplossen met proeven, maar met een studiekeuze op latere leeftijd – daar is onderzoek over – met een betere spreiding van de inschrijvingen en met investeringen in het onderwijs.

De voorzitter: Mijnheer De Witte, u gaat er altijd los over – en dan bedoel ik qua tijd, niet qua inhoud, want daar spreek ik mij niet over uit. *(Gelach. Opmerkingen van Kim De Witte)*

De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Mijnheer Daniëls, ik wil eerst in het algemeen zeggen dat we nog maar aan de tweede graad toe zijn, niet aan de keuze naar de derde graad. We moeten eerst nog de nieuwe eindtermen voor de tweede graad zien, en zover zijn we nog niet. Maar goed, het is niet slecht om er al over na te denken.

Ik hoor van verschillende collega's iedere keer hetzelfde riedeltje dat leerkrachten fout zitten en dat ze leerlingen van een zogezegd lagere komaf naar de lagere studierichtingen sturen – het watervalstelsel. Ik vind het fout dat men dat op die manier percipieert. Het gaat altijd over het aantal uren wiskunde. Iemand die zes uur wiskunde per week volgt, dat is iemand die hoog mikt, die ambitieus is. Sorry, maar ook iemand die naar de hotelschool gaat of die elektriciteit of handel studeert, kan even ambitieus zijn. We moeten overal de lat hoger leggen en mogen niet denken dat dat slecht zou zijn voor bepaalde leerlingen die maar een bepaalde keuze hebben gemaakt. Het is dan nog aan hen om zich te bewijzen. Ik vind het al te gemakkelijk dit op de leerkrachten af te schuiven.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, collega Daniëls, voor ons is deze studie andermaal een bevestiging dat het uitermate belangrijk is om in te zetten op een goede begeleiding en ondersteuning bij de keuze voor een studierichting en om mensen daarin te vertrouwen. Het versterken van de competenties van de leerlingen is daarbij zeker geen overbodige luxe. In essentie gaat het inderdaad, zoals al gezegd is, over een van de fundamenteën van de modernisering van het secundair onderwijs. Het regeerakkoord voorziet in een heel goede oriëntering.

Collega's, de essentie blijft voor ons dat alle jongeren alle kansen moeten krijgen om hun talenten maximaal te kunnen ontwikkelen, ongeacht hun sociaal-economische achtergrond. Zowel het onderwijs als wijzelf hebben daarin een heel belangrijke opdracht voor ons liggen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, het gaat inderdaad over die onbewuste mechanismen en over het feit dat kleur, gender en sociale achtergrond onbewust meespelen en zo voor een kloof zorgen in ons onderwijs. Leerkrachten kunnen daar niets aan doen, want je kunt je eigen identiteit en achtergrond niet uitschakelen. Mijn vragen aan u zijn echter hoe we leerkrachten kunnen ondersteunen om zich daar meer bewust van te zijn en hoe we meer diversiteit in het

lerarenkorps kunnen krijgen. Wat gaat u daaraan doen, want daarmee zou u die onbewuste mechanismen voor een stukje gaan wegnemen? Dat zijn mijn concrete vragen.

Minister Ben Weyts: Mijnheer De Witte, uw leesvermogen zit snor, maar uw luistervermogen is iets minder, want ik heb heel duidelijk gezegd dat de leerkracht in dezen centraal staat. De conclusie is dus dat ouders de verantwoordelijkheid dragen, maar dat de leerkracht centraal staat. Ik ga niet met een beschuldigende vinger naar de leerkrachten gaan wijzen, als zouden die voor alles en nog wat verantwoordelijk zijn.

Mevrouw El Kaouakibi, de lerarenopleiding willen we net gaan versterken. U hebt daarin overschot van gelijk. We willen de lat hoger leggen om een beetje meer trek in de schouw te krijgen: we maken de opleiding aantrekkelijker door de lat hoger te leggen.

Verder mogen we aan jongeren uit sociaal-economisch zwakkere milieus vooral niet de boodschap geven dat ze een slachtoffer zijn, volgens de linkerkant in dezen zelfs het slachtoffer van boze leerkrachten, die het allemaal niet goed met hen voorhebben. Neen, ook hen moeten we uitdagen, naar een hoger niveau tillen. Bij uitstek jongeren uit een sociaal-economisch zwakker milieu hebben meer baat bij een kwalitatief, degelijk onderwijs dan alle anderen. De oplossing is dus niet het niveau naar beneden halen voor iedereen, de oplossing is het niveau naar boven halen voor iedereen. *(Opmerkingen)*

Koen Daniëls (N-VA): Dank voor de collega's die de studie van vorige week hebben gelezen. Als je tussenkomt, is het belangrijk dat je weet waarover je spreekt, en misschien ook luistert, maar dat is er duidelijk niet meer bij sp.a. *(Opmerkingen bij sp.a)*

Ik ben in elk geval wel blij dat iedereen het erover eens is dat SES niet allesbepalend is. In dit halfroond waren er tot voor kort immers partijen die zeiden dat SES alles bepaalt. Ook is niemand hier meegegaan in het beleid van een hoger diploma. Het onderzoek zegt immers dat mijn leerlingen jeugd- en gehandicaptenzorg, die maar drie uur wiskunde hadden, bijgevolg dus geen hoger diploma hadden. Dat zit in dat onderzoek, collega's. Daar moeten we vanaf.

Kansarmoede doorbreek je het best door ambitieus en sterk onderwijs. Houden die leerkrachten rekening met de wiskunderesultaten? Ja. Kijken ze echter ook naar de taalvaardigheid van die leerling? Ja. Kan daar dan een sociaal-economische achtergrond bij zitten? Ja. Weet u wat we dan moeten doen? Sterk onderwijs en sterk Nederlands, en niet inzetten op thuistalen, want dan gaan we er niet komen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de stijgende prestatiedruk bij studenten

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Voorzitter, minister, psychologen in het hoger onderwijs ervaren dat de mentale druk op studenten stijgt. Ook het Leuvense Studentengezondheidscentrum ervaart dat. Zij kleven daar zelfs een redelijk straf cijfer op: een op de drie studenten in Leuven kampt met psychologische problemen, zoals eetstoornissen, faalangst, depressies enzovoort. Uiteraard beperkt zich dat niet tot de KU Leuven. We merken eigenlijk dat in alle universiteiten en

hogescholen studenten sneller naar psychologische begeleiding grijpen. Dat blijkt uit cijfers die Het Nieuwsblad verzamelde. Ik maak me daar zorgen over, niet het minst omdat dat ook vaak gepaard gaat met medicatie.

Prestatiedruk zal er altijd zijn, in een studentenleven, maar uiteraard ook daarbuiten. Als die druk echter zo fel stijgt, dan kunnen we dat uiteraard niet negeren, dan moeten we daar alert voor zijn. Minister, kunt u via preventie die weerbaarheid van studenten eventueel vergroten, zodat ze toch sterker staan in de maatschappij?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De toename van psychosociale klachten is natuurlijk een algemeen maatschappelijk probleem. Studenten opereren niet in een apart universum. Dat ook bij hen het aantal klachten ter zake toeneemt, dient dus niet te verwonderen. We spelen daarop in, in die zin dat de hogescholen, de onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs een specifieke sociale toelage krijgen, ongeveer 55 miljoen euro, die onder andere voor die problematiek bestemd is. Dat is voor zes werkvelden, maar dus ook voor de aanpak van medische en psychosociale problemen. Concrete projecten zijn daaromtrent uitgewerkt. Ik denk aan het project MindMates van de KU Leuven. In Gent wordt er algemeen samengewerkt met de stad Gent en de diverse hogeronderwijsinstellingen, ook ter ondersteuning van studenten met zulke problemen.

Natuurlijk willen we op dat vlak niet op onze lauweren rusten. Ik erken en onderschrijf de bezorgdheid van onder andere de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), die heel uitdrukkelijk vraagt om een nieuw initiatief ter zake te nemen. Wij zitten nu rond de tafel met de VVS over een concreet project, dat we nog in fine moeten uitwerken. Maar er is wederzijdse bereidheid om ook iets nieuws te starten, zodat we ook duidelijk maken dat we de problematiek heel au sérieux nemen. Ja, er zijn extra problemen die worden gemeld, dus willen we daar ook extra aan tegemoetkomen.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord. Ik hoor dus dat er financiën worden bijgestopt om gericht verdere acties te ondernemen. Maar ik hoor ook dat u denkt aan nieuwe acties en in overleg zult treden met de VVS.

Ik heb daar een bedenking bij, los daarvan. We hebben nu eigenlijk heel weinig zicht op de factoren, op de oorzaken die die stress veroorzaken. Al wil ik hier zeker niet pleiten voor een grootschalig onderzoek, want dat is vooral duur, en dat duurt weer heel lang. Maar als die studentengezondheidscentra een cijfer kunnen plakken op het aantal studenten dat stress ervaart, dan denk ik dat zij toch ook de factoren die die stress veroorzaken, in kaart kunnen brengen. Als we die factoren beter zouden kennen, kunnen we ook veel gerichtere maatregelen nemen.

Mijn vraag is of u overleg kunt plegen met uw collega Beke. Want ik vermoed dat dit domeinoverschrijdend is, en dat u wellicht samen met Welzijn concrete acties kunt ondernemen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, wij delen uiteraard wat in het regeerakkoord staat. Een te trage studievoortgang moeten we inderdaad aanpakken. Het kan inderdaad niet zijn dat je vakken uit het eerste jaar meesleept tot het einde van de rit. Maar zoals blijkt uit de cijfers mogen we daar absoluut niet blind voor zijn. De realiteit is wat ze is. De vraag naar psychologische begeleiding stijgt, en de prestatiedruk en faalangst wordt sommige studenten absoluut te veel.

Minister, u verwijst gelukkig naar een aantal acties en concrete maatregelen die u in overleg met de studenten zult nemen. Maar ik denk dat preventie hierbij

absoluut cruciaal is. Dat is wat mij betreft ook domeinoverschrijdend. Er ligt natuurlijk een grote verantwoordelijkheid bij Onderwijs, maar dit gaat transversaal over alle beleidsdomeinen en -niveaus heen. We moeten sterk inzetten op het preventief werken aan de mentale gezondheid van onze jongeren. We willen die jongeren maximaal kunnen versterken bij alle uitdagingen waar ze voor staan, zeker in het hoger onderwijs. Als u middelen vrijmaakt voor concrete acties, maak dan graag ook middelen vrij voor preventie.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, er zijn inderdaad tal van signalen die erop wijzen dat het mentaal welbevinden van studenten onder druk staat. Tegelijkertijd zien we dat bepaalde universiteiten vooroplopen bij uw vraag naar meer efficiëntie. Dat zijn maatregelen die ook nog eens bijkomend voor extra druk op de studenten zullen zorgen.

Een diploma hoger onderwijs is superbelangrijk, voor de samenleving maar ook voor de individuen die dat diploma behalen. En uw beleid moet ervoor zorgen dat jongeren hun talenten maximaal kunnen ontplooien. We weten dat u terecht werk wilt maken van meer efficiëntie. Maar hoe wilt u extra werk maken van hun welzijn? Wilt u daarbij specifieke aandacht hebben voor bepaalde doelgroepen, zoals eerstegeneratiestudenten, en voor kansengroepen waarvan we vandaag heel goed weten dat ze het moeilijker hebben om zo'n diploma te behalen?

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Dat veel studenten druk voelen, zegt eigenlijk heel weinig. Druk voelen is soms zelfs zeer goed, want sommige zaken zul je daardoor net sneller of efficiënter gaan uitvoeren. Een volledig stressvrije universiteit of hogeschool is een utopie. Studeren en examens afleggen is voor veel mensen altijd al stressvol geweest en zal dat ook altijd blijven. Het latere professionele leven van studenten zal ook niet zonder druk of stress zijn; het leven is nu eenmaal niet altijd gemakkelijk.

Studenten leren door een gepaste omgang met stress net een gezonde weerbaarheid aan te kweken tegenover stress. Het is zeker geen duurzame oplossing om de studievoortgangsmaatregelen te verslappen, en de lat lager te leggen bij examens en evaluaties, omdat ze zogenaamd voor stress zorgen. Daar bewijst je onze jongeren geen dienst mee. Het is trouwens ook niet gezegd dat de zogenaamde extra druk per se wordt gecreëerd door examens en/of studievoortgangsmaatregelen.

Ook het veelvuldige gebruik van sociale media kan een grote oorzaak zijn van de verhoging van stress, want jongeren krijgen daar heel vaak een vaak onrealistisch ideaalbeeld voorgeschoteld. Het zou dus handig zijn, minister, om bij toekomstige cijfers over het aantal studenten die nood hebben aan psychosociale begeleiding ook meteen deftige cijfers te hebben over de oorzaken hiervan.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Ik ben blij met de vraag over de groeiende prestatiedruk bij studenten. De cijfers uit Leuven zijn verontrustend te noemen. Maar uit datzelfde Leuven bereikte ons vorige week het nieuws dat de KU Leuven van plan is om een nieuwe maatregel in te voeren die bepaalt dat studenten binnen de twee jaar voor alle eerstejaarsvakken geslaagd moeten zijn. Nu, nog los van het feit dat ik mij de vraag stel of dat soort maatregel er niet voor zal zorgen dat veel studenten met potentieel om – ik zeg maar iets – minister te worden maar die misschien wat meer tijd nodig hebben om hun draai te vinden op de unief, daardoor te snel worden uitgesloten – ik denk dat ik u, minister, 'of all people',

daar niet van hoeft te overtuigen –, realiseer ik mij dat daardoor het risico bestaat dat daardoor de prestatiedruk op studenten nog meer wordt opgedreven. Ik had graag uw mening daarover gehoord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Goeman, ik kan u geruststellen: om minister te worden heb je geen diploma nodig.

Wat de stressfactoren betreft die u terecht aanhaalt: enerzijds is er wetenschappelijk onderzoek, anderzijds is er vanzelfsprekend de student zelf. Daarom willen we opnieuw aan tafel schuiven met de VVS en willen we extra middelen vrijmaken voor projecten die ten goede komen aan het psychosociaal welzijn van studenten aan de hogescholen en universiteiten.

Het causaal verband dat hier wordt gesuggereerd tussen enerzijds de maatregelen die we zouden nemen rond studieduurbeperking en anderzijds een einde maken aan vrijheid-blijheid: daar staan we resoluut voor. Dat is een goede zaak, niet alleen voor de hogeschool of universiteit in kwestie, maar zeker ook voor de student zelf. In sommige gevallen zal het zelfs niet tot meer maar integendeel tot minder stress leiden. Bijvoorbeeld de situatie van vandaag waarbij je nog altijd een vak van het eerste jaar, een vak dat wordt beschouwd als een buisvak, meesleept, zelfs tot je laatste jaar: aan zulke situaties moeten we echt een einde stellen.

Vanzelfsprekend zullen een universiteit of hogeschool en de examens die daarmee gepaard gaan, altijd aanleiding geven tot enige stress, maar ik denk dat de VVS niet op het oog heeft dat die stress zou worden weggewerkt, maar dat er wel andere factoren spelen, die we effectief te lijf moeten gaan.

De voorzitter: Collega's, de koffiekamer is aan de linkerzijde.

Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. We moeten het mentale welzijn van studenten hier zeker op de agenda houden, want de signalen van stress stijgen en de weerbaarheid daalt. Het klopt dat het leven en de maatschappij vol stress zitten. Een bepaalde mate van stress kan inderdaad een motivator zijn om sterker te presteren. Maar als een jongere vastloopt vanwege die stress moeten we echt wel maatregelen nemen en moeten we dat voorkomen. Daarom ben ik heel blij dat de bestaande acties worden voortgezet maar ook dat er nieuwe initiatieven komen en dat u dat verder zult opvolgen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Collega Grosemans, mag ik u feliciteren met uw eerste actuele vraag in dit parlement? *(Applaus)*

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van de corona-uitbraak op de toeristische sector en de maatregelen ter zake van de taskforce economische impact corona

ACTUELE VRAAG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impact van de recente wereldwijde uitbraak van het coronavirus op de Vlaamse toeristische sector en remediërende maatregelen ter zake

ACTUELE VRAAG van Kurt Vanryckeghem aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over steun aan de reisbureausector wegens het coronavirus

De voorzitter: Collega's, wie niet geïnteresseerd is in wat hier gebeurt, ga alstublieft naar de koffiekamer. Dat stoort ontzettend.

Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het coronavirus is de afgelopen ...

De voorzitter: Dat geldt ook voor de regering. Dank u wel. *(Applaus van de oppositie)*

De koffiekamer is daar. Dank u wel. Het is ontzettend storend voor diegenen die een vraag moeten stellen, dat hier constant gepraat wordt. U hebt dat allicht ook al zelf mogen ondervinden. Er is niet voor niets een koffiekamer.

Mevrouw Talpe, begint u eraan en geniet ervan!

Emmily Talpe (Open Vld): Het coronavirus is de afgelopen dagen niet uit de pers weg te slaan. Wereldwijd zijn er ondertussen 93.000 besmettingen, verspreid over zo goed als alle continenten. Ook ons land ontspringt die dans niet. De volksgezondheid is uiteraard onze hoofdbekommernis en federaal minister De Block is daar volop mee bezig en volgt de situatie op de voet.

Uiteraard is er ook een economisch luik. Zeker ook het toerisme in Vlaanderen zit mee in het bad. De toeristische sector zegt dat de reservaties worden geannuleerd, dat boekingen worden uitgesteld, dat mensen trager boekingen doen. Daar klinkt dan toch een luide alarmbel. Dat werd ondertussen bevestigd in verschillende steden, waaronder ook mijn eigen stad, en zeker in ook steden uit West-Vlaanderen, dat instaat voor 48 procent van de overnachtingen. De sector is bezorgd. De sector is goed voor 260.000 jobs. Voor die mensen moeten we zeker de nodige aandacht hebben.

De Vlaamse Regering nam heel terecht het initiatief om een taskforce op te richten waarin u zelf zetelt, maar ook minister Crevits, de minister-president, werkgevers- en werknemersorganisaties, Horeca Vlaanderen, het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) en uiteraard ook Toerisme Vlaanderen. Het zal dus van groot belang zijn om de situatie heel nauw op te volgen en een open lijn te houden met de sector. Het is enorm belangrijk om daar voeten in de aarde te hebben. Zij kennen het terrein het best en zij kunnen de nodige input en expertise geven over bepaalde maatregelen die zouden moeten worden genomen.

Minister, toerisme zit onder uw vleugels. Ik reken dus op u om de belangen van de sector in deze woelige tijden te verdedigen binnen de taskforce, maar ook zeker daarbuiten. Dinsdag vond een eerste overleg plaats. Welke bezwaren heeft de toeristische sector daar op de tafel gelegd? Welke maatregelen plant u naast het vooruitschuiven van het promotiebudget richting buurlanden?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, het coronavirus geraakt nu ook in Europa en zelfs in Vlaanderen wijdverspreid. De toeristische sector is de eerste sector die daaronder lijdt. Het is dan ook goed om dit op de voet op te volgen, dat de taskforce er is en dat u daar ook aanwezig was om te luisteren naar de bezorgdheden van de hele toeristische sector, luchtvaartmaatschappijen, busmaatschappijen, maar ook hotels en horeca, en indirect de hele toeristische sector zoals de attracties die daar de gevolgen van zullen dragen.

Minister, het is belangrijk dat we geen paniek zaaien. Welke bijkomende maatregelen zijn er eventueel nodig? U hebt al aangegeven dat u het budget dat normaal is voorzien voor de promotie op China wil heroriënteren naar onze buurlanden omdat mensen misschien dichterbij op vakantie gaan. Dat lijkt mij al een goede zet. Kunt u concreet toelichten welke impact dit nu echt heeft op de toeristische sector? Welke eventuele bijkomende maatregelen zult u nog nemen?

De voorzitter: De heer Vanryckegem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Minister, corona is inderdaad in de eerste plaats een ernstig gezondheidsprobleem, maar stilaan ook een probleem met heel zware economische gevolgen. We moeten ons hoeden voor een vorm van massahysterie, we moeten rust prediken, maar tegelijk mogen we de ernst van de situatie zeker niet onderschatten.

De Vlaamse Regering riep gisteren voor het eerst de economische taskforce samen naar aanleiding van de uitbraak van dit virus. De minister-president, minister Crevits en uzelf waren aanwezig, samen met de vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties zoals de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), Voka, Horeca Vlaanderen enzovoort.

Na afloop drukte de woordvoerder van de toeristische sector zijn tevredenheid uit over dit initiatief, maar benadrukte tevens dat de economische gevolgen snel voelbaar zijn in de toeristische sector omdat de winstmarges bijzonder beperkt zijn en ze amper buffers hebben.

Vooral de sector van de reiskantoren en reisorganisatoren lijken extra kwetsbaar omdat ze alle verplichtingen van de Europese richtlijnen pakketreizen en de Belgische reiswetgeving die de rechten van de reizigers waarborgen, moeten blijven uitvoeren. De winstmarges in de sector zijn al bijzonder klein, en die heeft nu ook te kampen met concurrentie uit de buurlanden en de onlineverkoop. De sector van de reiskantoren vreest dan ook een stijging van het aantal faillissementen als de coronacrisis enkele weken, laat staan enkele maanden zou aanhouden.

Tijdens de taskforce van gisteren werd bevestigd dat toeristische ondernemers voor de meeste economische steunmaatregelen in aanmerking zullen komen. Toerisme Vlaanderen zal hen daarbij ook zoveel mogelijk begeleiden en coachen.

Minister, bent u bereid om extra sectorspecifieke steunmaatregelen, zowel voor de horeca als voor de reissector, uit te werken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bedankt voor jullie vraag, collega's. De meesten van jullie hadden daar een maand geleden ook al een vraag over gesteld in de commissie. Zoals ik toen ook heb gezegd, staat de volksgezondheid voorop. Maar ik vind het goed dat we met de Vlaamse Regering die taskforce hebben opgezet, om te kijken hoe we de economische gevolgen in kaart kunnen brengen en welke maatregelen we kunnen nemen.

Toerisme zorgt voor 4,4 procent van ons bruto binnenlands product. Dat is goed voor 260.000 arbeidsplaatsen. Die sector is dus echt belangrijk. Daarom hebben we ook bekeken hoe we de schade kunnen beperken.

Laten we even kijken naar de impactkaart van vandaag. Azië zorgt voor ongeveer 1,5 procent van de overnachtingen, dus vanuit Azië zal de impact veeleer klein zijn. 90 procent van onze overnachtingen komt vanuit Europa. Het is dus vooral daar dat we op moeten inzetten en waakzaam moeten zijn. We zien dat er al een dalende trend is. Als we kijken naar de vluchten die vanuit Italië komen, zien we een daling met 50 procent. Voor vluchten uit China gaat het om een daling met 37 procent. Dat is wat we vandaag weten.

In het geval van een virus als dit denk ik dat mensen wel nog op vakantie willen gaan, maar dat ze dichterbij huis willen gaan. Daarom wil ik de budgetten wijzigen en vooral promotie maken in onze buurlanden: Nederland, Duitsland, Luxemburg enzovoort. Het budget van ongeveer 275.000 euro dat normaal voor Azië bestemd is, gaan we nu richten op de buurlanden.

Wat gaan we nog doen? Er zijn de ondernemers in de toeristische sector, zoals de reisbureaus, maar ook anderen, die het moeilijk hebben in deze fase of de fase die nog zal moeten komen. Wij hebben ervoor gepleit dat zij ook toegang moeten hebben tot die economische steunmaatregelen. We gaan dat ook begeleiden. Verder gaan we de noden in kaart brengen. Vrijdag is er een overleg met alle actoren vanuit toerisme en de horeca. Ook de reisbureaus zitten in dat overleg. Dan ga ik bekijken wat we nog bijkomend kunnen doen.

Wat ik nu in eerste instantie vooral doe, is de budgetten voor promotie van Vlaanderen als vakantieland richten op de buurlanden. We zijn ook aan het bekijken of we voor het Ensorproject, dat in mei opent, extra promotie kunnen maken in onze buurlanden, om toeristen naar hier te brengen.

Tot slot wil ik meegeven dat de grote evenementen die gepland zijn, zoals de World Choir Games in juli in Antwerpen, gepland blijven. Dat is een heel groot evenement. Wij zijn natuurlijk wel waakzaam. Op dit moment zien we nog geen reden om dat te annuleren. We volgen dat verder op. De taskforce komt ook verder om de twee weken samen. Als we vrijdag de sector zien, zullen we de noden die er nog zijn, eventueel meenemen naar dat overleg over twee weken.

Ik volg het dus echt wel op. Ik denk dat het heel goed is dat we met die budgetten schuiven, want ik denk wel dat men nog op vakantie zal gaan, maar dat men niet ver op vakantie zal gaan. We zullen het dus vooral van onze buurlanden moeten hebben.

Emmily Talpe (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord, minister, en ook voor uw betrokkenheid en bezorgdheid. Dat is meer dan terecht. Ik hoor trouwens ook heel wat positieve signalen over het overleg van gisteren. Het is goed dat iedereen daar aan hetzelfde zeel trekt. Dat is heel belangrijk, als we tot goede oplossingen willen komen.

Anderzijds moeten we er ook voor zorgen dat we geen paniek zaaien. De mensen moeten nog het gevoel hebben dat ze veilig op reis kunnen gaan. Anders zou dat de impact op de sector alleen maar vergroten, en dat is absoluut niet wenselijk.

Horeca Vlaanderen had ook gevraagd om de ondernemingen financiële zuurstof te geven tijdens deze moeilijke periode, en ook toegang tot de economische steunmaatregelen. Op dat vlak zijn er ondertussen al stappen gezet. De Vlaamse en de federale overheid zullen ter zake echt een tandem moeten vormen. Hebt u in aanloop naar de volgende taskforce, die pas over twee weken plaatsvindt, nog overleg gepland met uw federale collega's?

Cathy Coudyser (N-VA): Dank u wel, minister. Ik denk dat het ook belangrijk is dat we geen bijkomende paniek zaaien, maar dat we wel heel alert blijven en de vinger aan de pols houden, want ons toerisme is vooral op Europa gericht. We kennen daar enkele haarden waar het coronavirus zeer sterk aanwezig is, waardoor er wellicht die bijkomende impact zal zijn.

Het is ook goed dat we de bedrijven informeren over de steunmaatregelen die hierdoor geïmpacteerd worden, maar ik denk dat we wel het vertrouwen in de sector moeten behouden, want we hebben bij de aanslagen in 2016 gezien dat de impact op de toeristische sector onmiddellijk groot was, maar dat het ook een heel veerkrachtige sector is, die heel snel herstelt. We hebben toen ook de methode gebruikt om de troeven van Vlaanderen in de kijker te blijven zetten. Promotie in het buitenland voeren kan dus heel efficiënt zijn.

Ik heb wel nog een bijkomende vraag: hebt u zicht of de impact vooral groot is voor het recreatief toerisme of eerder voor het zakelijk toerisme? Is Vlaanderen meer geïmpacteerd dan onze andere buurlanden, of zien we daar dezelfde trends?

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Dank u, minister, voor uw hoopgevend antwoord. Ik sluit me aan bij de opmerkingen van mijn twee lieve collega's. Ik hoop dat u met de diverse sectoren zult blijven overleggen om die economische gevolgen zowel voor de horeca als voor de reissector tot het minimum te beperken.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Steeds meer mensen maken zich terecht zorgen over het coronavirus, en dat laat zich op verschillende vlakken voelen. De focus ligt vaak op het gezondheidsaspect, maar we moeten de economische gevolgen voldoende inschatten. Door de heersende angst dreigt er een economische crisis, mensen beginnen te hamsteren, toeristen blijven weg, enzovoort. In Brugge, en wellicht ook in andere grotere toeristische steden, voelt men al de gevolgen van het coronavirus. Hotels en restaurants krijgen al heel wat minder boekingen.

Moeten we voorzichtig zijn? Uiteraard. Moet er gesensibiliseerd worden? Absoluut. Wat er vooral niet gedaan moet worden, is onnodig angst creëren. De overheid moet de bevolking dan ook correct en op een uniforme manier blijven informeren zodat ook de toeristische sector hieronder niet nodeloos hoeft te lijden.

U hebt gezegd dat u zult praten met de sector, minister. Zal er ook een diepgaand overleg zijn met de verschillende grote toeristische steden in Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Het is waar dat we drie weken geleden al vragen voor u hadden, minister. Het blijft en zal blijven. Ik had ook een vraag voor u. Ik maak uit uw antwoord op dat u die promo in de buurlanden heel belangrijk vindt. Ik vind dat zeker ook, maar als ik u een suggestie mag meegeven, zou ik toch aanraden om de promo vooral te richten op het feit dat het veilig is om te reizen. Men weet onderhand dat de buurlanden mooi zijn, maar men is bang. Ik denk dat niet alleen de minister van Volksgezondheid op federaal niveau daarin een taak heeft, maar dat daarin ook voor u een taak ligt om toeristen te kalmeren en te zeggen dat het veilig is om te reizen.

Ik had nog een bijkomende vraag over die economische steunmaatregelen. Kunt u me zeggen wat het budget daarvoor is en kunt u garanderen dat die economische steunmaatregelen voor de sector niet drie jaar later worden uitbetaald, zoals dat al bij andere gevallen van overmacht is gebeurd?

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Minister, ik denk dat we het allemaal met u eens zijn dat de volksgezondheid hier centraal staat en altijd prioriteit heeft, maar dat het inderdaad ook belangrijk is dat we in deze materie de vinger aan de pols houden. We weten niet wat er komt. We maken volgende week misschien al een totaal andere inschatting van de situatie, en dat kan in de twee richtingen zijn. Ik denk dat het belangrijk is om dat nauw op te volgen. Ik zit helemaal op uw lijn. Ik denk dat het goed is om van de gelegenheid gebruik te maken om dat nabije toerisme meer te promoten.

Misschien heb ik nog een extra insteek. We hebben een prachtig land, in beide regio's. In die regio's zijn er allerlei dingen te bezichtigen en te beleven. Er zal ook een mindere uitstroom zijn van toeristen naar andere regio's in de wereld. Het kan misschien interessant zijn om van de gelegenheid gebruik te maken zodat het binnenlands toerisme ook de gaatjes kan opvullen. Het is misschien een extra gelegenheid.

Minister Zuhail Demir: Collega's, ik dank u voor alle tussenkomsten. Ik denk dat we allemaal op dezelfde lijn zitten. We moeten vooral niet panikeren, want als wij panikeren, gaan de mensen ook niet komen.

Ik heb al gezegd dat ik wil nadenken over een positieve campagne in de buurlanden, bijvoorbeeld naar aanleiding van de opening van het Ensorhuis in mei, en te zeggen dat het veilig is om naar hier op reis te komen.

Ik heb ook al gedacht aan de mindere uitstroom van Vlaanderen naar het buitenland. Ik zal daarover een onderhoud hebben met de gedeputeerden van Toerisme. Vlamingen die van plan waren in de paasvakantie naar het buitenland te gaan, gaan misschien nu een weekendje naar Van Eyck in Gent of naar West-Vlaanderen of naar Limburg om te fietsen. We zullen dit samen met de gedeputeerden opnemen, want het is vooral hun bevoegdheid. Ik zal nagaan waar Vlaanderen mee kan ondersteunen.

We moeten inderdaad geen drie jaar wachten met economische steunmaatregelen, want anders is men misschien al failliet, en dat is niet de bedoeling. Er komt ook een overleg met de banksector – minister Crevits zal dat misschien ook al hebben gezegd – om na te gaan hoe we de toeristische ondernemers via Toerisme Vlaanderen kunnen ondersteunen. De toeristische ondernemers zijn ondernemers die zorgen voor 260.000 arbeidsplaatsen, 4,5 procent van het bruto binnenlands product. Dat is heel wat in termen van economische activiteit.

Het is goed dat we om de twee weken overleg hebben. De minister-president neemt die afspraken mee naar het federale overleg, waar hij mee aan tafel schuift en legt de bezorgdheden, zowel de economische als die van de toeristische sector, op tafel. Eind deze week is er een sectoroverleg en ik zal klaar staan om te luisteren naar de noden.

We zullen het niet loslaten want het is heel belangrijk voor Vlaanderen. We zullen alles op alles zetten. Ik ben blij dat de collega's ook mee aan de kar willen trekken.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw bemoedigend antwoord. We moeten inderdaad niet panikeren, maar we moeten er ook geen doekjes om winden. De impact op onze hotels, vakantiewoningen en horeca is voelbaar. Er zijn geannuleerde reservaties, mensen boeken later, en het einde is nog niet in zicht. Er zijn nog naweeën waarvan we niet kunnen inschatten hoe ze zullen evolueren.

U haalde daarnet ook de tewerkstelling aan: 260.000 jobs. Voor deze mensen hangt er een zwaard van Damocles boven hun hoofd. Het is inderdaad niet de eerste keer dat de toeristische sector wordt geconfronteerd met een terugval. Er

waren de aanslagen van 2016. De sector heeft toen hevig geknokt en heeft zich goed hersteld. Ik heb er alle vertrouwen in dat, als we alert blijven, we dit samen met de sector, de federale en de Vlaamse overheid het hoofd zullen kunnen bieden.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, we moeten goed blijven monitoren en de impact opvolgen. We moeten de vinger echt aan de pols houden.

Het is goed om de middelen te heroriënteren naar promotie in de buurlanden, maar het is ook een goede suggestie om het binnenlands toerisme aan te zwen- gelen. Dat is de taak van de provincies. Als we daar met z'n allen aan kunnen werken, dan doen we dat bijzonder graag. In elk geval hopen we dat we zeer veel mensen uit zowel Vlaanderen als de buurlanden en andere landen – als die nog durven te komen –, naar Ensor en onze mooie kust in Oostende krijgen.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. We zul- len dat samen met de collega's blijven opvolgen. Laat ons vooral hopen dat zowel de binnenlandse als de buitenlandse gasten, zowel de toeristen als de zaken- mensen die naar onze prachtige hotels in Vlaanderen komen, niet in hun kot zullen blijven.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het geste- gen aantal gedwongen opnames van minderjarigen in de psychiatrie

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de stijging van het aantal gedwongen opnames van minderjarigen in de kinder- en jeugdpsychiatrie en in de volwassenenpsychiatrie

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, minister, de voorbije vijf jaar is het aantal ge- dwongen opnames van minderjarigen in de psychiatrie gestegen met 15 procent. En die cijfers, minister, dat zijn kanaries in de kolenmijnen, omdat zij een aantal problemen aankaarten. Het eerste probleem is natuurlijk dat, als je achter die cijfers gaat kijken, je merkt dat er per jaar vijftig minderjarigen terechtkomen op een volwassenenafdeling van psychiatrie. En dat is natuurlijk een probleem.

Een tweede probleem, minister, zie je als je diep gaat graven, namelijk dat 25 procent van de minderjarigen die worden opgenomen in de jeugdpsychiatrie daar via een spoedprocedure terechtkomen, waardoor er initieel, wanneer ze worden aangemeld, geen medisch verslag nodig is.

Een derde probleem, minister, is dat een heel aantal van de jongeren die ge- dwongen worden opgenomen in de psychiatrie, daar helemaal niet thuishoren. Dat blijkt ook uit wat de KU Leuven zegt. Dat betekent dat zij bijvoorbeeld verblijven in een voorziening van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), daar een agressieprobleem veroorzaken en dat er in zo'n voor- ziening te weinig concrete handvaten zijn om er effectief mee om te gaan. Als een soort noodmaatregel wordt er dan een gedwongen opname bevolen in de jeugdpsychiatrie of in een psychiatrische afdeling voor volwassenen.

Minister, het resultaat van dat verhaal is dat, wanneer een jongere of een min- derjarige echt nood heeft aan acute opvang in de jeugdpsychiatrie, er vaak geen plaats is. Minister, het antwoord op dit grote probleem hebben we al. We hebben gedeelde zorgtrajecten. Zo hebben we in Antwerpen de instelling Van Celst, die

een samenwerking is tussen de Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen (UKJA) en Emmaüs, en waarbij er een afspraak is met de gemeenschapsinstelling van Mol. Zo kunnen ze samen zorg dragen voor de jongere, die zo continuïteit krijgt. Het personeel krijgt daarbij de handvaten en de expertise om op te treden indien nodig.

Minister, er zijn duidelijk een aantal lacunes in dat integrale jeugdhulplandschap. Hoe zult u ervoor zorgen dat we dat in de toekomst weer integraler maken en dat die gedeelde zorgtrajecten de standaard worden?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, we hebben inderdaad kennis kunnen nemen van de cijfers in de media. De gedwongen opnames van minderjarige kinderen en jongeren in de psychiatrische ziekenhuizen zijn gestegen van 240 kinderen in 2014 naar 274 kinderen in 2018. Ik weet niet of dit een globaal beeld is, want dit gaat enkel over de gedwongen opnames in de psychiatrische ziekenhuizen.

De voorbije jaren is er wat te doen geweest rond dwang in de psychiatrie en ook in de kinderpsychiatrie. Het is onze ambitie om dwang zoveel mogelijk te vermijden. We hadden het er gisteren nog vrij uitgebreid over in de commissie Welzijn. Daar hebben we nagedacht, gesproken en gedebatteerd over de vraag hoe we de vele hulpverleners in die sector beter kunnen wapenen om beter om te gaan met situaties van agressie, zeer complexe, zware agressie, zodat ze daar beter op kunnen inspelen.

U hebt daar verteld over de verschillende maatregelen die er zijn. Zo is er de multidisciplinaire richtlijn die is opgesteld en die wordt gebracht naar de vele voorzieningen. Er is een grote investering in infrastructuur. Want dat was daadwerkelijk de vraag van die voorzieningen: daar knelt het schoentje, help ons daarbij.

Wij, Vlaanderen, zijn bevoegd voor de aanwijzing van de diensten die gedwongen moeten opnemen en voor de inspectie. Het is mijn vaste overtuiging dat geen enkele zorgverstreker deze of een andere dwangmaatregel gebruikt voor zijn of haar plezier. De zorgverstrekkers in die sectoren moeten ook in dit verhaal echt kunnen rekenen op onze steun. Minister, wat kunt u doen binnen onze Vlaamse bevoegdheden om ook deze vorm van dwang zoveel mogelijk in te perken?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, we hebben het gisteren in de commissie uitgebreid gehad over de verschillende maatregelen die we daaromtrent genomen hebben.

Ik zal misschien even terugkomen op de cijfers, want dat was de concrete aanleiding. In het bewuste artikel staat inderdaad dat er een stijging is in de psychiatrische ziekenhuizen. Als we echter de gedwongen opnames in de algemene ziekenhuizen erbij nemen, dan zien we globaal een daling en geen stijging. Er is een stijging in de psychiatrische ziekenhuizen en er is een grotere daling in de algemene ziekenhuizen. Ik denk dus dat het artikel het foute beeld geeft dat het aantal gedwongen opnames in zijn geheel zou zijn gestegen.

Een gedwongen opname kan alleen gebeuren als er een arts is die daarmee akkoord gaat. De procedure daartoe is federaal, die valt niet onder de Vlaamse bevoegdheid.

Verder wordt gesteld dat agressief gedrag van minderjarigen een van de redenen is om over te gaan tot de procedure voor gedwongen opnames. Gisteren hebben we daarover gesproken. We moeten daarin investeren. Dat hebben we gedaan en

dat zullen we nog doen. We moeten investeren in vorming. Daar hebben we 1 miljoen euro voor uitgetrokken in het kwaliteitsbeleid. Infrastructuuraanpassingen, zoals u hebt gezegd, collega Jans, was een van de grote issues de voorbije periode. Daar hebben we 8,5 miljoen euro voor uitgetrokken. Ook dit pakken we aan: hoe kunnen we wetenschappelijke richtlijnen vormgeven om te trachten extreme situaties maximaal te vermijden? Want daar zijn we het allemaal over eens. Wat moeten en kunnen we doen aan de lacunes in het jeugdlandschap? Dat zijn verschillende punten. Een aantal punten zijn hier de voorbije weken en maanden al aan bod gekomen. Voor het inzetten op de beveiligde opvang voor jongeren in preciaire opvoedingssituaties hebben we 20 miljoen euro uitgetrokken. Dat wordt ontrold dit jaar en in 2021, 2022 en 2023. We hebben ook een outreachprogramma opgestart vanuit de geestelijke gezondheidshulp naar de jeugdhulpvoorzieningen. Voorzieningen die de residentiële jeugdhulp aanbieden, kunnen daar een beroep op doen om expertise inzake geestelijke gezondheidszorg in te schakelen om op die manier te zorgen voor de jongeren die in de leefgroepen verblijven. Daar hebben we een investering van 1,8 miljoen euro voor uitgetrokken. Daarnaast hebben we ook 60 miljoen euro in jeugdhulp algemeen, die we de komende legislatuur daarvoor verder willen investeren.

Lorin Parys (N-VA): Dank u wel, minister. In het eerste deel van uw antwoord zegt u dat er minder gedwongen opnames zijn in de algemene ziekenhuizen en meer in de psychiatrische ziekenhuizen. U hebt me eergisteren een antwoord op een schriftelijke vraag bezorgd. De vraag luidde: hoeveel gedwongen opnames hebben in Vlaanderen plaatsgevonden de voorbije tien jaar? Ik zag dat we er 4336 hadden in 2009 en 5181 in 2017. Dat lijkt mij wel een cijfer dat algemeen en globaal is. Zo is de vraag toch gesteld. Ik denk dat we eens dieper moeten gaan kijken naar die cijfers om te weten hoe de vork nu juist aan de steel zit.

Minister, ik heb daarjuist gezegd dat we een voorbeeld hebben waar we op kunnen bouwen in Antwerpen. Maar we kunnen zelfs nog verder gaan. Ik vind dat we aan cocreatie moeten doen, een afdeling oprichten die een samenwerking is tussen de jeugdpsychiatrie en de jeugdhulp. Dat is ook wat professor Johan Put van de KU Leuven al heeft gesuggereerd. Minister, kan dit effectief gebeuren en kunnen we daarvoor de twee psychiatrische ziekenhuizen waarvan Vlaanderen eigenaar is, gebruiken als een soort embryo om ervoor te zorgen dat jeugdhulp en jeugdpsychiatrie elkaar daar echt vinden? We hebben twee unieke instrumenten in onze handen. Kunt u daar werk van maken?

Vera Jans (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Een van de verklaringen die werden gegeven in het artikel, is dat steeds meer andere sectoren, zoals voorzieningen die werken met minderjarigen, in dit geval met een handicap, ook een impact zouden hebben op de cijfers van gedwongen opnames. Klopt dat? Hebt u daar een zicht op? Als dat zo blijkt te zijn, op welke manier kunnen we er dan voor zorgen dat de maatregelen die u daarnet hebt opgenoemd, ook bijvoorbeeld door de VAPH-sector of door belendende sectoren zoals jeugdhulp kunnen worden gebruikt?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, als een kind op de spoedafdeling belandt en een gedwongen opname wordt gestart, wordt dat kind meestal naar een psychiatrisch ziekenhuis gestuurd. Het komt dan terecht op een crisisafdeling. Op die crisisafdeling zijn bijna enkel volwassenen aanwezig die ook gedwongen zijn opgenomen en bijgevolg een gevaar voor zichzelf en voor anderen vormen of die in een acute fase van psychose of manie verkeren. Die mensen zorgen er, vaak ongewild, voor dat een kind tijdens de gedwongen opname secundair wordt getraumatiseerd. Dat is niet de plek om kinderen te behandelen. We creëren een vals gevoel van veiligheid.

Als kinderen niet in de kinderpsychiatrie op een K-dienst terecht kunnen, wat in acute situaties niet het geval is want de bedden zijn bezet en de wachtlijsten zijn maandenlang, moet een andere vorm van hulp worden gestart, zoals ambulante of mobiele hulp, hulp in de instellingen waar de kinderen verblijven, thuis of in een samenwerkingsverband, zoals daarnet is voorgesteld. We mogen onszelf niet wijsmaken dat we kinderen helpen door hen op te nemen in een crisisafdeling waar ze bang zijn om hun eigen kamer te verlaten en waar ze geen aangepaste behandeling krijgen.

Minister, wat zult u doen om ervoor te zorgen dat kinderen die hulp nodig hebben wel degelijk hulp krijgen, maar niet op een onaangepaste plek? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik vind dat er hier precies een beetje rond de hete brij wordt gefietst. Volgens professor Danckaerts van de KU Leuven is een van de redenen waarom de procedure voor een crisisopname soms onrechtmatig wordt gebruikt, het feit dat de opvoeders zelf vaak geen goed antwoord op een agressiesituatie kunnen bieden. Ze gebruiken die procedure dan om de kinderen te laten opnemen. Ze wil geen steen naar de instellingen werpen, want dit is een kwestie van gezamenlijke onmacht. Het personeel van de instellingen zit op het tandvlees. De leefgroepen zijn uitgeblust en de problematieken van de jongeren worden steeds complexer.

Minister, een van de manieren om dit aan te pakken, is zorgen voor samenwerking en vorming, maar zeker ook voor meer mensen op de vloer. Dat is nu nodig. Ik heb u opnieuw over investeringen horen spreken, maar we zien dat er opnieuw wordt bespaard. De werkmiddelen worden niet geïndexeerd en er wordt een besparing met 1,3 procent gevraagd. Dat heeft uiteindelijk een effect op het personeel, dat aan de agressieproblemen geen hoofd kan bieden.

Minister Wouter Beke: Mijnheer Parys, de cijfers die u hebt vermeld, zijn volgens mij de algemene cijfers voor gedwongen opnames en hebben niet specifiek betrekking op minderjarigen. Zoals u zelf hebt gesteld, moeten we een duidelijk beeld van die groep hebben, want dat is nu de vraag.

Als de vraag is of het maatschappelijk wenselijk en de beste oplossing is dat kinderen in psychiatrische instellingen voor volwassenen terecht komen, is het antwoord nogal duidelijk. Neen, dat is niet het meest wenselijke voor die kinderen. We moeten dat maximaal proberen te vermijden. Daar moeten we aan werken en we moeten ook samenzitten met de federale overheid, die een deel van de bevoegdheid heeft.

Wat de geestelijke gezondheidszorg en de jeugdhulpvoorzieningen betreft, moeten we de geestelijke gezondheidszorg bij de voorzieningen brengen. Ik heb al verwezen naar het outreach-programma dat we zijn gestart. Dat lijkt me een concreet antwoord op de vraag. We hebben daar middelen voor uitgetrokken. We rollen dat nu uit om na te gaan hoe we de expertise voor de jongeren in die leefgroepen kunnen inschakelen om daar maximaal een antwoord op te geven.

Mevrouw Jans, de voorzieningen van het VAPH kunnen onder meer ook gebruik maken van die infrastructuursubsidies en ze hebben dat ook gedaan. We hebben daarvoor voorzien in 8,5 miljoen euro en heel wat voorzieningen van het VAPH hebben daar effectief gebruik van gemaakt. Ik heb er al een aantal bezocht.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat we hier aankaarten en wat de essentie van het debat is, is dat de integrale jeugdhulp nog altijd niet integraal is. De meest kwetsbare kinderen en jongeren die we opvangen, zijn diegenen die ook een psychiatrische problematiek hebben en dat

zijn er veel. Vlaanderen is wel bevoegd voor de jeugdhulp, maar niet voor de jeugd- en kinderspsychiatrie.

Ik denk dat het echt nodig is dat we op het terrein zo veel mogelijk intense samenwerking met gedeelde hulpverleningstrajecten en zelfs aan cocreatie gaan doen met onze eigen twee psychiatrische ziekenhuizen, om ervoor te zorgen dat we die integrale jeugdhulp, ondanks het systeem waarin we gevangen zitten, toch zo integraal mogelijk maken voor die kinderen en jongeren die we proberen te helpen.

Vera Jans (CD&V): Minister, dank u voor uw bijkomende antwoorden.

Mevrouw Vandecasteele, ik vind het jammer dat u gisteren niet meer in de commissievergadering was toen we het debat hadden hoe we hulpverleners kunnen bijstaan in het omgaan met agressie. Er werd toen uitgelegd dat er een budget van 8,5 miljoen euro ter beschikking gesteld werd, net omdat de voorzieningen aangaven, toen we aan onze eigen Zorginspectie gevraagd hebben om daarop te gaan controleren, dat ze niet beschikken over vaak heel kleine dingen, wat het voor hen onmogelijk maakte om op die cruciale momenten net datgene te doen dat de gedwongen opname kon vermijden. We hebben toen niet gezegd dat dat eigenlijk federaal is en een beetje moeilijk voor ons, we hebben gezegd dat we er actief een inspectie op gaan zetten. We gaan een beleid voeren, de multidisciplinaire richtlijn is nu in werking, er is vorming voorzien, we gaan naar die voorzieningen toe, en we zorgen er ook voor dat er investeringen zijn. Ik heb de lijst niet kunnen bekijken, minister, maar 71 voorzieningen hebben expliciet subsidies gevraagd en intussen ontvangen om om te gaan met complexe situaties in geval van agressie.

Minister, ik wil u danken voor uw daadkracht in dezen. Ik vind het ook zeer goed dat hulpverleners – want daarover gaat het – hierin kunnen rekenen op onze steun. Het blijft onze ambitie om de dwang in de psychiatrie tot een absoluut minimum te beperken.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het verlagen van de drempel naar professionele hulpverlening voor jongvolwassenen

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, collega's, er was eens, nog niet zo lang geleden, in een klein, mooi, pittoresk Limburgs dorpje een jongeman van 20 jaar, laten we hem 'Wouter' noemen, als u dat oké vindt. Wouter droomde van voortstuderen, van een heel mooie carrière, maar Wouter kwam op zijn levenspad onverwacht een aantal hindernissen tegen. Zijn relatie liep op de klippen, zijn studies werden wat te zwaar, af en toe rookte hij wat cannabis om zijn gedachten te verzetten, en de problemen stapelden zich alleen maar meer en meer op. Wouter voelde zich plots niet meer goed in zijn vel, maar voor de omstaanders was dat helemaal niet duidelijk. Laat mij heel erg duidelijk zijn: dit is een fictief voorbeeld, maar helaas is het leven en de ingrijpende tocht naar volwassenheid voor één op de vijf jongeren geen sprookje.

Volgens een grootschalig onderzoek van de KU Leuven is er een groot aantal jongeren dat kampt met psychische problemen. Laat nu vooral het jongerenadviescentrum (JAC) hierop inzetten, op die jongeren tussen 17 en 25 jaar die moeilijk te bereiken zijn. Zij hebben een nieuwe campagne gelanceerd, 'Vertel een sprookje', om deze jongeren beter te bereiken. Hoewel het JAC toch meer dan

vijftig vestigingen heeft en al sinds de jaren 70 bestaat, kunnen zij nog steeds die doelgroep tussen 17 en 25 jaar moeilijk bereiken. Ondanks de vele sensibiliseringscampagnes, ondanks het aanbod geeft het JAC op het terrein aan dat die jongeren heel moeilijk de weg vinden naar de hulpverlening, naar die JAC's.

Minister, wat denkt u heel concreet te ondernemen om de bestaande drempels in de hulpverlening voor die jongvolwassenen te verlagen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, het gaat dus over een fictief voorbeeld, maar de problemen zijn natuurlijk wel reëel. De geestelijke gezondheid van de jongeren is een belangrijke bezorgdheid die ook bijzondere aandacht vraagt. Ik ben daar zelf de voorbije weken ook in overleg over getreden met jeugdleden, met de Vlaamse Vereniging van Studenten bijvoorbeeld, die ik heb ontvangen net om van het thema van psychisch lijden en ook breder, het psychisch welzijn van de jongeren een prioriteit te maken en te kijken hoe we daar samen onze schouders onder kunnen zetten.

Het Vlaams Parlement heeft een aantal jaar geleden al een actieplan jongvolwassenen opgesteld. U hebt het over de groep tot 25 jaar. Een van de punten was net een verlenging tot 25 jaar om de overgang minder abrupt te laten verlopen. We zijn daar met schrijnende situaties geconfronteerd, die we hebben besproken. Met het actieplan wilde men daar een antwoord op bieden en ervoor zorgen dat die drempel naar volwassenheid op 18 à 19 jaar minder abrupt en dus met een overgang zou verlopen.

Voor jongvolwassenen zijn in eerste instantie laagdrempelige ontmoetingsplaatsen belangrijk. U hebt verwezen naar de JAC's, de OverKophuizen zijn daar goede voorbeelden van. Ik heb er onlangs een bezocht in Genk en vorige week nog in Oostende omdat het plaatsen zijn waar men die jongeren op een laagdrempelige manier hulp kan bieden en waar men hen desgevallend – want voor velen is dat niet nodig – verder kan doorverwijzen naar de gespecialiseerde zorg of hulpverlening.

Daarnaast hebben we nog een hele set waaronder 1Gezin1Plan, dat we verder willen ontrollen in heel Vlaanderen. We hebben ook het Geïntegreerd Breed Onthaal, waarvoor we in vier regio's proefprojecten opzetten. Bedoeling is na te gaan hoe we samen met de actoren van het Geïntegreerd Breed Onthaal, de CLB's, de rechtstreeks toegankelijke hulp van het VAPH en het onderwijs die brede toegang verder kunnen versterken.

Last but not least, het is goed dat u die vraag hier stelt, ook al gaat over een fictief voorbeeld, want de problematiek is wel reëel, namelijk het maatschappelijk bespreekbaar maken van het welzijn van jongeren, aan de keukentafel thuis, tussen ouders en kinderen, tussen de kinderen onderling, op school, in de jeugdvereniging en op andere plaatsen. Dat is een belangrijke maatschappelijke ambitie die we allemaal koesteren, want daar begint het mee. We moeten het probleem bespreekbaar maken en dan nagaan hoe daar de nodige oplossing aan kan worden gegeven.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. U en ook wij weten dat het JAC ontzettend veel expertise heeft inzake jongeren en jongvolwassenen. Het probleem dat ik hier wil aankaarten, gaat ook niet over het aanbod, dat is er. Ik ben het volledig met u eens dat we dit bespreekbaar moeten maken. Het probleem dat ik hier wil aankaarten, is dat we de groep van jongvolwassenen die we nu niet kunnen bereiken, wel moeten bereiken, want daar doen zich wel problemen voor. Het is dus belangrijk dit bespreekbaar te maken en daarnaast moeten die jongeren weten dat ze ergens terecht kunnen.

Het JAC heeft een goede digitale aanpak, men kan elke dag anoniem chatten met een JAC-medewerker. Ik heb gisteren ook gelezen dat er een nieuwe app is ontwikkeld, namelijk Heyday. Met die app kan men kwetsbare jongeren zelfstandig leren worden. Minister, acht u het mogelijk om die app uit te breiden over de verschillende levensdomeinen van de jongvolwassenen en die eventueel uit te rollen over heel Vlaanderen? Deze beperkt zich immers tot de provincie Antwerpen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, wat psychische hulp betreft, is er al jaren een nijpende nood aan meer aanbod, vooral voor kinderen en jongeren. Zoals u weet, zijn de nood en het tekort daar nog veel groter dan bij volwassenen. U hebt terecht gezegd dat Jongerenwelzijn de afgelopen jaren heel veel inspanningen heeft gedaan, dat was ook nodig. Mevrouw Verheyen wijst er terecht op dat het JAC heel laagdrempelige hulp biedt. We moeten ervoor zorgen dat de jongvolwassenen die dan toch bij ambulante hulp terechtkomen, ook wel geholpen blijven. Wat dat betreft, hebben het JAC en de CAW's hun mooie werking in de verf gezet in de pers.

U hebt zelf gezegd dat als er zou worden bespaard, er enkel op structuren zou worden bespaard, maar we horen van de CAW's heel duidelijk het signaal dat ze niets anders zullen kunnen doen dan op hun werking te besparen. Wat dat betreft, is uw inschatting dus blijkbaar niet correct. Hoe zult u hun goede werking garanderen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Als jongeren en jongvolwassenen vragen of problemen hebben, dan moeten ze én daarover kunnen praten én de weg naar hulp gemakkelijk kunnen vinden. Dat betekent dat we er verder aan moeten werken om het taboe te doorbreken en om het hulpaanbod goed bekend en toegankelijk te maken. Dat is een taak voor de gehele maatschappij en het beleid. Het is een en-enverhaal.

Gisteren hebt u nog cijfers gegeven over het aantal jongvolwassenen dat een beroep doet op de voortgezette jeugdhulp. We zien dat dat aantal stijgt, wat goed is, want zo kunnen we meer en meer jongeren ondersteunen bij de overgang van minderjarigheid naar het op eigen benen staan. De stap naar hulpverlening blijft echter groot en gerichte campagnes kunnen daarvoor helpen, maar dan moeten ze ten eerste gericht zijn op de doelgroep, op plaatsen verschijnen waar ze jongeren goed kunnen bereiken en ook herhaald worden.

Mijn vraag is, minister, hoe u – en dat hoeft u niet alleen te doen, maar samen met de collega's bevoegd voor Jeugd, Onderwijs en Sport – verder zult inzetten op campagnes specifiek voor jongeren, zowel om problemen bespreekbaar te maken als om hun de weg naar hulp te wijzen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Voorzitter, dit is een belangrijk thema en collega Verheyen heeft het terecht over het belang van toegankelijke hulp voor jongvolwassenen. Dat moet op een goede manier georganiseerd worden. U kunt hier echter staan pleiten voor JAC's en die terecht in de verf zetten, maar de realiteit is wel dat de regering bespaart op de CAW's, waar de JAC's een belangrijk onderdeel van zijn. De CAW's geven zelf aan dat ze niet alleen op structuren zullen moeten besparen, maar dat de besparingen ook ten koste zullen gaan van hun werking, waaronder de JAC's.

Als het dan gaat over psychologische hulp en toegankelijke psychologische hulp, dan denk ik ook automatisch aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's), want daar geldt hetzelfde verhaal. Ook zij moeten opnieuw inleveren.

'Put your money where your mouth is.' Dat werd hier al een aantal keer gezegd vandaag. Wel, dat geldt hier in het kwadraat. Het is heel tof dat u hier de JAC's komt verdedigen, maar verdedig ze dan ook bij de volgende begrotingsopmaak en zorg ervoor dat de CAW's weer meer geld krijgen en dat de besparingen worden teruggedraaid, zodat het geld weer naar toegankelijke hulp kan gaan.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik kan collega Anaf en collega Groothedde alleen maar gelijk geven. Dit is erg bevreemdend, moet ik zeggen.

Er zijn precies twee werelden, die in de samenleving, tussen de zorgverleners, en die hier in het Vlaams Parlement, vooral op de regeringsbanken dan. Er wordt gezegd dat het heel belangrijk is om te investeren in het psychisch welzijn van jongeren en om voor meer aanbod en een groter bereik te zorgen, maar wat u doet, is besparen. Dat is wat de zorgverleners voelen.

Zorgnet-Icuro berekende dat de CAW's tweeduizend mensen minder zullen kunnen helpen dankzij uw besparingen. U bespaart bij de CAW's, die, zoals gezegd, verantwoordelijk zijn voor de JAC's. Het is hout vasthouden dat er daar niet afgebouwd gaat worden. De psychologische hulpverlening van de CAW's wordt afgebouwd. In Antwerpen zullen mensen niet meer terechtkunnen bij het CAW voor psychologische hulpverlening. En u blijft maar zeggen dat het heel belangrijk is. Wel, investeer dan in Zorg en Welzijn en trek uw besparingen terug.

Minister Wouter Beke: Ik dacht dat u opnieuw over de F-35's ging beginnen, zoals gisteren het geval was. *(Opmerkingen van Lise Vandecasteele)*

Maar dat was gisteren, vandaag dus niet. U hebt het over de besparingen, waar we het gisteren ook over gehad hebben. Daartegenover staat echter de 1,2 miljard euro die we in Welzijn, ook in de jeugdhulp, zullen investeren. Ik heb het daarnet al vermeld. Die investeringen zullen gebeuren in samenspraak met de verschillende mensen in de sector.

Wat de CAW's betreft, zullen we samenzitten met de CAW's om te kijken hoe we hun functies en hun doelstellingen op één lijn kunnen zetten.

Ook op online hulp – een concrete vraag van zowel collega Schryvers als van u, mevrouw Verheyen –, willen we in de toekomst verder inzetten, want dat is natuurlijk een belangrijk instrument om die groep waarover u spreekt, te betrekken en aan te spreken en hun de weg naar hulp te kunnen wijzen.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, dank u wel. Nogmaals, ik sta hier niet om het te hebben over het aanbod of over de besparingen bij de CAW's. Ik wil hier echt het probleem aankaarten dat we een grote doelgroep niet kunnen bereiken. Het aanbod is er in het JAC en een grote doelgroep, tussen 17 en 25 jaar, geraakt daar niet. Dat is zo. Het aanbod is er.

Om echter verder te gaan met mijn sprookje, met de vele sensibiliseringscampagnes en de nieuwe app of het online inzetten dat er zal komen, en de extra aandacht van de Vlaamse Regering, heeft Wouter wél zijn weg gevonden naar het JAC. Hij is daar onthaald door een heel enthousiast team van medewerkers. Hij heeft daar niet alleen advies gehad en tips gekregen, maar ook een korte begeleiding. Hij heeft zijn leven terug op de rails gezet. Hij is niet alleen opnieuw gaan studeren, maar hij heeft zijn diploma gehaald en werd zelfs minister van Welzijn. Hij leefde ook nog lang en gelukkig, misschien ook belangrijk. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over een veralgemeende invoering van de zone 30 in de bebouwde kom

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, goede avond. Het zal u niet zijn ontgaan: vorige week was er een zeer belangrijke verkeersveiligheidsconferentie, waar een verklaring uit is gekomen, de Verklaring van Stockholm. We lezen in de kranten dat 80 ministers en ongeveer 1700 experts hebben samengezeten. Uit het krantenartikel bleek dat 30 kilometer per uur het nieuwe normaal zou worden.

Minister, ik ben ook schepen van Openbare Werken, in de derde stad van Vlaanderen. Het klopt dat 30 kilometer per uur eigenlijk veel veiliger is dan 50 kilometer per uur. Bijvoorbeeld mensen die met een fiets rijden of te voet zijn en worden aangereden door iemand die 50 kilometer per uur rijdt in plaats 30 kilometer per uur, hebben drie keer meer kans om te sterven. Bovendien is 30 kilometer per uur rijden veel beter voor het milieu, omdat er veel minder uitlaatgassen vrijkomen.

De ideale omstandigheid om 30 kilometer per uur te bereiken, krijg je echter door het aanpassen van de weg, van de infrastructuur, zodat de mensen automatisch minder snel gaan rijden. Minister, we zien dat die 30 kilometer per uur eigenlijk al geldt in het centrum van Antwerpen, Mechelen, Leuven, Gent en ook Brugge. Zult u dan als bevoegd minister de aanbevelingen die straks aan de Verenigde Naties worden voorgelegd, ter harte nemen en beslissen dat ook in het Vlaamse Gewest die algemene maatregel wordt ingevoerd, zoals in Brussel? Of zult u die bevoegdheid veeleer laten bij de experts ter zake, de lokale overheden?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mevrouw Van Volcem, dank u wel voor uw vragen. Uiteraard is de verkeersveiligheidsconferentie in Stockholm zeer belangrijk, vooral de algemene doelstelling, die men dan ook in de verklaring heeft opgenomen, die door 140 landen werd ondertekend, met name het halveren van het aantal verkeersdoden, wat we alleen maar ten volle kunnen ondersteunen.

Ik heb nadien ook wel de diverse krantenartikels gezien waarin telkens werd gesteld dat in de Verklaring van Stockholm zou zijn opgenomen dat overal in de bebouwde kom 30 kilometer per uur de regel zou moeten worden. Wij hebben zelf die verklaring er nog eens aandachtig op nagelezen. Dat staat er eigenlijk niet in. De term 'bebouwde kom' komt niet voor in die Verklaring van Stockholm. Wat staat er wel in? Een focus op snelheidshandhaving, wat we uiteraard zeker ook willen doen. Ook beveelt men aan 30 kilometer per uur op te leggen in gebieden waar zwakke weggebruikers op een frequente en geplande manier mixen met voertuigen, tenzij er sterke bewijzen zijn dat andere snelheidsbeperkingen meer aangewezen zijn.

Ik heb zelf in de commissievergadering van 23 januari al heel duidelijk gezegd dat ik geen generieke of algemene regel van 30 kilometer per uur wil opleggen. Een aantal lokale besturen hebben dat al gedaan. U geeft zelf enkele voorbeelden: Antwerpen, Gent, Mechelen. Andere lokale besturen hebben een zone 30 of zone 50 daar waar zij dat nodig achten. Maar algemeen een generieke maatregel opleggen, daar zeg ik neen tegen. Ik denk dat lokale besturen het best geplaatst zijn om de afweging te maken: waar kan het best een zone 30 komen, en waar niet?

Ik wil ook meegeven dat ruim 1200 kilometer van onze gewestwegen binnen de bebouwde kom ligt. Heel vaak gaat dat om een gewestweg van twee maal twee rijstroken, met zelfs een vrijliggend of aanliggend fietspad of voetpad. Het lijkt

mij niet aangewezen om daar dan een zone 30 in te voeren, omdat dat vaak een weg is waar doorstroming of ontsluiting mogelijk moet zijn. Opnieuw: ik laat het over aan de lokale besturen; ik denk dat zij het best geplaatst zijn.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Ik dank u, minister. Uw antwoord verheugt mij. Enerzijds staat verkeersveiligheid bij ons zeer hoog op de agenda. U hebt daar ook heel veel middelen voor vrijgemaakt. Het is ook expliciet opgenomen in uw beleidsplan, waarin u zegt dat u zo weinig mogelijk verkeersslachtoffers wilt.

Fietsers en voetgangers zijn natuurlijk de meest zwakken. Ik denk ook dat het gezond verstand hier primeert als je zegt dat de lokale overheden het dichtst bij de wegen staan. Zij moeten eigenlijk ook het lokale mobiliteitsplan uitschrijven. Dat is een gezonde manier van werken. Je zou kunnen zeggen dat je de maximumsnelheid op de ringweg verlaagt van 50 naar 30 kilometer per uur, maar als je dan als enige effect hebt dat er meer boetes komen, lijkt mij dat ook geen gedragen beslissing.

Minister, u rekent dan op lokale overheden, zoals vele ministers. Wat zult u nog doen om de lokale overheden meer te ondersteunen in de aankoop van hun infrastructuur, zodat de weg op een natuurlijke manier veilig wordt?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Minister, als u verwijst naar uw antwoord van januari, dan kan ik ook alleen maar verwijzen naar mijn tussenkomst van januari. Dan kan ik u alleen maar bijtreden als u zegt dat u geen voorstander bent van een generieke maatregel. Wij zijn dat ook niet: wij pleiten tegen een generieke maatregel, tegen overal zone 30.

Het zijn de lokale besturen die beter dan wie ook kunnen beslissen waar dat kan worden ingevoerd. Daarenboven is het invoeren van een zone 30 meer dan gewoon het plaatsen van een bordje. We moeten ook kijken naar de handhaving en de infrastructuur. En ook daar zijn het de lokale besturen die het best geplaatst zijn. We zijn dus tevreden met uw antwoord. Ik had daarnet ook willen applaudisseren, maar ik wou u ook mondeling steunen. Ik ga volledig akkoord met uw standpunt.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Inderdaad, op 23 januari stelde ik mijn vraag. Ik was vandaag eigenlijk blij toen ik de vraag van mijn Brugse collega zag. Ik dacht: de minister is van gedacht veranderd. Maar blijkbaar is dat dan toch niet zo.

Ik wil er toch op wijzen dat het hier een discussie is tussen tijdswinst en verkeersveiligheid. En Vlaanderen telt veel te veel verkeersongevallen. Als studies dan aantonen dat een verlaging van de snelheid het aantal verkeersongevallen naar beneden kan krijgen, dan snap ik niet dat we die kans niet met beide handen grijpen. Minister, ik ga dat blijven vragen. Ik denk dat u een verantwoordelijkheid hebt om bij de lokale besturen te pleiten voor die 30 kilometer per uur in de bebouwde kom.

Wat krijg je nu? Als je een schepencollege hebt met een schepen van Mobiliteit of een burgemeester die snel rijdt, dan zal die geen zone 30 invoeren. Heb je een lokaal bestuur dat trager verkeer genegen is, dan gebeurt het wel. We zitten dus te werken met twee maten en twee gewichten. Ik vind dat niet goed voor de verkeersveiligheid in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, we zijn het erover eens dat de lokale besturen het best geplaatst zijn om te oordelen. Maar we spreken hier altijd over de

invoering van een bepaald snelheidsregime. En met de invoering van een snelheidsregime voorkomen we geen enkel verkeersslachtoffer. We voorkomen verkeersslachtoffers als we ervoor zorgen dat de automobilisten zich ook daadwerkelijk aan die snelheid houden.

Het heeft geen zin om te spreken over snelheidsbeperkingen en te zeggen: 'Kijk, we hebben een bordje gehangen en daarmee is ons geweten gesust.' Wij moeten ervoor zorgen dat de wagens ook daadwerkelijk die snelheid aannemen. Daarom kijken we reikhalzend uit, minister, naar de uitvoering van de passage uit het regeerakkoord die stelt dat gemeentebesturen GAS-boetes moeten kunnen heffen in de zone 30 en de zone 50.

Wat kunt u nog meer doen om lokale besturen te stimuleren om de weg zodanig in te richten dat de snelheid gehandhaafd wordt? Het gaat er niet om zoveel mogelijk mensen te flitsen, maar wel om een weg zodanig te maken dat de automobilist meteen weet dat men van hem een lagere snelheid verwacht.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Collega's, het doel van de Verklaring van Stockholm is om wereldwijd het aantal verkeersslachtoffers te halveren tot 700.000. Maar de vraagsteller heeft er niet bij gezegd dat die aanbeveling vooral bedoeld is om in de ontwikkelingslanden het aantal verkeersslachtoffers naar beneden te brengen. Niet minder dan 90 procent van de verkeersslachtoffers vallen in de ontwikkelingslanden. Wat ook niet is gezegd, is dat het om een niet-bindende aanbeveling gaat. We zijn dus helemaal niet verplicht om die aanbeveling op te volgen.

Uit onderzoek blijkt dat heel wat mensen gewonnen zijn voor een zone 30 in hun eigen straat. Men vindt altijd dat er te hard wordt gereden in de eigen straat. Maar wanneer men het hoekje omgaat, speelt het geen rol en wil men zo snel mogelijk op zijn bestemming zijn. Ik stel mij dan ook vragen bij die zogenaamde meerderheid die gewonnen is voor de zone 30.

Ook qua ruimtelijke ordening is Vlaanderen niet de meest geschikte regio om zomaar overal een zone 30 aan te leggen. Ik verwijs daarbij naar de lintbebouwing.

Als men die 30 kilometer per uur wil afdwingen, zal men inderdaad moeten ingrijpen in de weginfrastructuur. Dat gaat de gemeenten alweer nieuwe kosten brengen. Laat ons daar ook eerlijk over zijn.

Het Vlaams Belang steunt de visie van de minister. Wij willen de gemeenten en steden zelf laten beslissen waar en wanneer ze een zone 30 willen, want zij zijn daar het beste voor geplaatst. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor jullie tussenkomsten. Ik hoor dat er een groot draagvlak is om vooral de lokale autonomie te laten zegevieren bij het bekijken van waar er al dan niet een zone 30 moet worden ingevoerd.

Mevrouw Lambrecht, u verschilt daarover wat van mening. U zegt dat als er één individu – een burgemeester of een schepen van Mobiliteit – graag hard wil rijden, dat er niet zal komen. Ik denk toch dat onze lokale besturen ietwat anders werken. Zij willen zeker de verkeersveiligheid ter harte nemen.

Ik kijk naar mijn gemeente. Daar loopt een gewestweg, de N78: een weg met tweemaal twee rijvakken, een gesloten middenberm en aparte fietspaden. Verschillende stukken van die gewestweg lopen in een bebouwde kom. Niemand maar dan ook niemand zal daar 30 kilometer per uur rijden. Het is nu eenmaal

een feit dat als de weg niet zodanig is ingericht dat hij uitnodigt om zeer traag of langzaam te rijden, dat ook niet zal gebeuren.

Daartegenover is het in schoolomgevingen, dorps- en stadskernen echt aangegeven om zeer lage maximale snelheden toe te laten. Ook de lokale besturen willen daar zeker het voortouw in nemen. Heel wat lokale besturen doen dat ook.

Ik kreeg een aantal vragen over wat we extra doen om lokale besturen daarin te ondersteunen. Een heel mooi voorbeeld zijn de schoolomgevingen. Voor dit jaar hebben we daar opnieuw een budget van 10 miljoen euro voor uitgetrokken. We geven de lokale besturen ondersteuning om schoolomgevingen, waar meestal een zone 30 wordt doorgevoerd, opnieuw in te richten, om daar vooral de stappers en trappers – de voetgangers en fietsers – volledig vrij spel te geven, en om daar de weginfrastructuur zodanig in te richten dat zij optimaal is voor een zone 30.

De handhaving is en blijft zeer belangrijk. Ik kan wat dat betreft alleen maar bijtreden wat een aantal collega's – de heren Lantmeeters en Ceyssens – hier hebben gezegd: het is inderdaad heel belangrijk dat er wordt gehandhaafd in een zone 30, een zone 50 of zelfs een zone 70. Maar de handhaving is en blijft een heel moeilijke zaak. Zeker in een zone 30 en zone 50 is dat moeilijk. Daarom hebben we in het regeerakkoord ingeschreven dat we daar met GAS-boetes werk van willen maken, zodat de lokale besturen zelf kunnen inzetten op extra middelen om handhaving in de zones 30 en 50 te garanderen. We zullen daar zo snel mogelijk werk van maken. Als het aan mij ligt liever vandaag dan morgen, zodat we effectief een zeer gericht handhavingsbeleid hebben. *(Applaus van Jos Lantmeeters)*

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, behalve mevrouw Lambrecht is waarschijnlijk iedereen overtuigd van uw aanpak. Eerlijk gezegd denk ik dat we trots mogen zijn op onze burgemeesters en schepenen. Zij worden ondersteund door heel wat deskundigen en door mobiliteitsdeskundigen. Er is heel wat inspraak. Uw vertrouwen in de lokale besturen om te beslissen waar 30 kilometer per uur wordt ingevoerd met een generieke maatregel en waar niet, getuigt van een visie met gezond verstand.

U hebt niet alleen gezond verstand, u hebt in uw beleidsbrief ook heel wat doelstellingen ingeschreven waarin de verkeersveiligheid heel hoog op de agenda staat. En daar hebt u ook daadkrachtig de middelen aan verbonden. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de handhaving van het inhaalverbod voor vrachtwagens bij regenweer

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, in 2004 heeft toenmalig minister Anciaux een inhaalverbod voor vrachtwagens ingevoerd bij regenweer. In 2007 kwam zijn opvolger, toenmalig minister Landuyt, tot de vaststelling dat er ook nog andere vormen van neerslag zijn, zoals ijzel, sneeuw enzovoort. Hij heeft daar dus een inhaalverbod bij neerslag van gemaakt. Dat is zeer terecht, want op Wikipedia vind je 42 verschillende vormen van neerslag terug. Dat gaat van lichte motregen over zware regen tot ijzel.

Op 14 november 2018 heb ik aan uw voorganger een actuele vraag gesteld. Die kondigde toen aan om dat verbod ook te handhaven met pluviometers. Ik vroeg hem hoe hij dat zou handhaven, want wat is neerslag? Hij heeft gezegd dat het moest vooruitgaan en dat hij pluviometers zou kopen, terwijl ondertussen op het

federale niveau kon worden bepaald wat neerslag is. In het voorjaar van 2019 zouden er pluviometers worden geïnstalleerd met een budget van 100.000 euro.

In de afgelopen krokusvakantie was het vrij slecht weer in België en werd er nog altijd ingehaald tijdens regenweer, ook omdat er nog altijd grote onduidelijkheid is over het inhaalverbod bij neerslag. Het blijkt dat dat budget van 100.000 euro voor pluviometers er vandaag is, maar er zijn nog geen pluviometers. De vraag is zelfs of onze ANPR-camera's (Automatic Number Plate Recognition) compatibel zijn om de pluviometers erop aan te sluiten.

Minister, wat is de stand van zaken? Hoe kunt u duidelijkheid verschaffen wanneer er nu al dan niet regenweer is en er dus een inhaalverbod voor vrachtwagens geldt?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Op dit ogenblik is er een algeheel inhaalverbod voor vrachtwagens wanneer het regent. U weet wellicht dat in april 2019 de federale overheid een koninklijk besluit heeft uitgevaardigd dat op 31 mei 2019 in werking is getreden, en dat toelaat om onbemand vast te stellen wanneer er een inhaalverbod is bij regen. Regen is natuurlijk subjectief. Als de wegen nat zijn, is het veiliger om dat inhaalverbod te respecteren. Daarom is de handhaving uiteraard heel belangrijk.

Mijn voorganger heeft inderdaad aangekondigd pluviometers te willen plaatsen op de bestaande ANPR-camera's. Hij had daarvoor veertien sites geselecteerd waar op de bestaande ANPR-camera's een pluviometer zou worden geplaatst. Die zijn vandaag de dag nog niet geplaatst omdat inmiddels is gebleken dat die moderne pluviometers eigenlijk niet aangepast zijn aan de bestaande ANPR-camera's en dat het toch niet zo eenvoudig is om dat zonder meer te doen.

Het inhaalverbod tout court is een algemene regel. Die geldt en moet worden gerespecteerd zoals al onze verkeersregels. De handhaving gebeurt op verschillende manieren. Dat kan door de wegpolie, de federale politie zelf onmiddellijk gebeuren. Het kan natuurlijk ook nog altijd door het beeldmateriaal dat men her en der heeft. Dat beeldmateriaal kan door de federale politie worden uitgelezen. In samenspraak met de parketten zullen we moeten bekijken welke tolerantie marge er is, hoe nat het wegdek moet zijn om al dan niet effectief over te gaan tot het opmaken van een proces-verbaal en het vorderen van de boetes dienaangaande.

Als u heel specifiek vraagt waar er vandaag een pluviometer staat, dan moet ik u eerlijk zeggen dat die vandaag nog nergens staat. Er zullen iets meer middelen nodig zijn om die pluviometers te plaatsen, omdat op die sites dan tegelijk ook de ANPR-camera's zouden moeten worden vervangen.

Lode Ceysens (CD&V): Bedankt, minister. Er blijft natuurlijk wel een onduidelijkheid. Er was een algemeen inhaalverbod tot 1 januari 2019. Daarmee verschillen we van de andere Europese landen. Men kon alleen inhalen als er borden stonden die aangaven dat dat wel kon, terwijl er in de rest van Europa een inhaalverbod is. Dat algemene inhaalverbod is afgeschaft en verder uitgesplitst naar ofwel geen inhaalverbod, ofwel een permanent inhaalverbod, ofwel een inhaalverbod tijdens de files, dat aangegeven wordt met borden. Op dat vlak is er dus wel duidelijkheid. Maar op die wegen waar er geen inhaalverbod is, blijft natuurlijk de discussie bestaan of het op dat moment regent of niet. Ik wil de discussie niet meemaken tussen een politieagent en een truckchauffeur over de vraag of het op het moment dat hij aan het inhalen was, aan het regenen was. Men zou vandaag inderdaad wel beelden kunnen uitlezen om daarop vast te stellen of het geregend heeft. Wordt er op dit moment gehandhaafd op een inhaalverbod bij regenweer?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Het budget van 100.000 euro dat voorzien was voor die veertien pluviometers, volstaat niet. Welk budget is dan wel nodig?

De problematiek van inhalende vrachtwagens op autosnelwegen tijdens regenweer: iedereen kan daar getuigenissen over afleggen. Ik rijd zelf 50.000 kilometer per jaar. Dat is geen denkbeeldig, maar een reëel probleem.

Over welke budgetten spreken we dan, minister? Wat is de budgettaire gap? Wat is het tekort tussen de 100.000 euro die voorzien was en wat u reëel nodig hebt om veertien pluviometers op de autosnelwegen in Vlaanderen te installeren?

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, net als Vias institute zijn wij een koele minnaar van het inhaalverbod en voorstander van uniforme inhaalregels die voor heel Europa gelden. We kunnen er wel in komen dat het inhaalverbod van kracht is bij regenweer op een snelweg met twee rijstroken in dezelfde rijrichting, maar wij vinden dit, samen met de mensen van de transportsector, een absurde maatregel op een snelweg met drie rijstroken in dezelfde rijrichting, zoals de E17. Personenwagens die aan volle snelheid op het linkse vak in kolonne rijden, zorgen voor minstens evenveel opsattend water.

Volgens Vias institute is er ook geen wetenschappelijk bewijs dat het Belgische inhaalverbod enig effect heeft op de verkeersveiligheid. Van alle ongevallen met vrachtwagens op de snelweg gebeurt 13 procent wanneer er neerslag valt. Bij auto's is dat 21 procent. Dat toont aan dat vrachtwagens minder gevoelig zijn voor regen dan personenwagens. Waarom halen we de snelheid van auto's dan ook niet naar beneden naar 110 kilometer per uur, zoals dat in Frankrijk het geval is?

Minister, ook hier zijn er blijkbaar twee maten en twee gewichten. Straks worden onze vrachtwagens beboet. Zal men er ook in slagen om de boetes die buitenlandse vrachtwagens op onze snelwegen oplopen, te innen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Ik wil de collega danken voor de heel pertinente vraag. Het is zeer frustrerend, als er een verbod is op iets, dat het niet eens wordt uitgevoerd en dat we daarom vragen moeten stellen. Het is ook wel vervelend dat er telkens geld is voor trajectcontroles, en hier blijkbaar voor pluviometers, maar dat die dingen dan niet werken. Dat is niet uw schuld, minister. U bent nog maar gestart. Maar ik hoop dat u de 'minister van verandering' wordt en dat, als u zaken aankoopt om handhaving te hebben, die dan ook zullen werken.

Ik herhaal de oproep die ik al vele malen gedaan heb in de commissie. Organiseer alstublieft structureel overleg met uw federale collega, zodat die handhaving ook tot meer verkeersveiligheid kan leiden.

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): De vraag van de heer Keulen was heel pertinent. Ik ben in blijde verwachting van uw antwoord, want wij zijn wel voorstander van het inhaalverbod bij regenweer en we zijn zeker voorstander van een handhaving. Zoals ik daarstraks al heb gezegd, is handhaving zeer belangrijk. Ik ga niet zover als mijn collega die het standpunt van Vias volledig bijtreedt. Wat ik u wel wil vragen, is om de handhaving zo snel mogelijk aan te vatten, maar toch ruimte

over te houden voor een evaluatie en om te kijken hoe de verkeersveiligheid kan verzekerd en verbeterd worden bij die handhaving.

Minister Lydia Peeters: Dank u voor de bijkomende vragen.

Het inhaalverbod bij regenweer voor vrachtwagens is doorgevoerd. Ik krijg dan de vragen waarom men dat niet aan alle voertuigen zou opleggen. Ik moet u meegeven dat we onze dynamische borden op onze gewestwegen hebben. U weet ook dat telkens bij hevige regen, sneeuw of andere verkeersonveilige toestanden die dynamische borden automatisch oplichten en automatisch aangeven dat men moet oppassen voor het gladde wegdek. Dan worden desgevallend ook de toegelaten snelheden aangepast om iedereen, niet alleen de vrachtwagens, maar ook de andere personenwagens, aan te porren om de snelheid te matigen.

Wat met de handhaving? U begrijpt dat dat een verhaal is dat zich op Vlaams niveau en federaal niveau afspeelt. In Vlaanderen kunnen we infrastructuur tal van maatregelen nemen om de handhaving zo goed mogelijk te laten gebeuren. Het innen van de boetes en het vaststellen van de overtredingen, is anderzijds nog altijd een federale bevoegdheid. Die zit bij onze politie, en vooral bij de wegpolitie. Het is aan het parket om al dan niet de appreciatie te maken of er een inbreuk is gepleegd op het inhaalverbod bij regen. Zo ja, dan wordt een pv opge maakt en een boete geïnd. Is die vaststelling er niet omdat het misschien niet duidelijk is of het al dan niet geregend heeft, dan is dat de appreciatie van het parket en die moeten wij niet maken. Wat doen wij als Vlaamse overheid? Wij hebben meetlussen, videocamera's en ANPR-camera's. Aan de hand van die elementen kan men vaststellingen doen die kunnen worden uitgelezen door de politie en vervolgens aan het parket worden overgemaakt. Het parket zal dan wel of niet kunnen verbaliseren. Maar, zoals de heer Ceyssens zegt, blijft er dan de vraag wat we met de pluviometers moeten doen. Wanneer weet men nu wel of niet dat het regent? Ik denk dat dat voor een groot deel nog altijd een appreciatie is. Als het hevig regent en men ziet op het beeldmateriaal via de videocamera's en ANPR-camera's dat iemand dan voorbijsteekt of inhaalt, dan kan men al een pv opmaken, ongeacht of er een pluviometer met die ANPR-camera is verbonden.

Destijds is er 100.000 euro uitgetrokken om aan die 14 camera's een pluviometer vast te koppelen. Nu blijkt dat die niet accorderen met de bestaande ANPR-camera's, u hebt ook in de kranten kunnen lezen wat de administratie daarover heeft gezegd. Het zou nu eerder gaan over een bedrag van 1,6 miljoen euro. De verandering van de ANPR-camera op die 14 locaties met gelijktijdig een pluviometer kost veel geld. Betekent dat we vandaag dan geen vaststellingen kunnen laten doen door de politie of het parket? Jawel, maar dan nog altijd aan de hand van de bestaande middelen die we hebben en dat zijn de videocamera's en de ANPR-camera's.

Dus, de handhaving kan, maar dat is een federale bevoegdheid. Wij zullen nu de afweging maken of we die middelen volledig zullen gebruiken voor de aankoop van die pluviometer samen met de nieuwe ANPR-camera's. We moeten natuurlijk heel wat maatregelen handhaven. Ik denk dat we daar de afweging moeten maken over hoe we de middelen het beste kunnen inzetten om tot een optimale handhaving voor heel het verkeersveiligheidsbeleid te komen.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, collega's, ik weet niet of we de regels rond het inhaalverbod bij regenweer in vraag moeten stellen. Ik zou dat alvast niet doen. Ik denk dat we een gezonde evaluatie van het inhaalverbod in zijn totaliteit hebben gemaakt. Er is gezegd dat, op basis van dichtheid op bepaalde wegen, is beslist of er al dan niet een permanent inhaalverbod is, los van de weersomstandigheden.

Ik begrijp – ik had dat in november 2018 al begrepen – dat men klaar is met de pluviometers, maar dat men wacht op het federale niveau tot men daar een

beslissing heeft genomen. Het federale niveau heeft tussen een beslissing genomen, maar nu zijn we zelf niet klaar.

Minister, ik zal ook een schriftelijke vraag stellen over de handhaving die gebeurt en over het aantal vaststellingen dat wordt gedaan. We kunnen natuurlijk blijven zeggen dat we naar de politie kijken, maar vandaag hebben we zelf de middelen om in Vlaanderen te handhaven. Ongevallen met vrachtwagens op een autosnelweg hebben meestal een zeer zware impact. Ik meen dat we zelf de middelen in handen moeten nemen om op Vlaams niveau zowel duidelijkheid te creëren voor de vrachtwagenchauffeur als te handhaven wat men oplegt, want dan gaat de verkeersveiligheid pas vooruit. *(Applaus bij CD&V en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

**VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT over gesplitst kindergeld bij co-ouderschap
– 217 (2019-2020) – Nr. 1**

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over gesplitst kindergeld bij co-ouderschap.

De heer Daniëls, verslaggever, heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, wij hebben als parlement op 9 januari een verzoekschrift gekregen in verband met het groeipakket, meer bepaald de vraag om bij gescheiden ouders met co-ouderschap elk voor de helft te laten uitbetalen op twee aparte rekeningen. We hebben ons daar met de commissie Welzijn over gebogen.

Er werd aangehaald dat het eigenlijk de bedoeling van het decreet was om de ouders beiden verantwoordelijk te achten voor het groeipakket en dat ze samen beslissen op welke rekening het komt, zijnde de rekening van een van de ouders, zijnde een gemeenschappelijke rekening van beide ouders, zijnde een kindrekening. Een aantal collega's voerden aan dat, zeker als de echtscheiding problematisch verloopt, het niet zo evident is om daar goede afspraken over te maken. Er werd tegenover geplaatst dat, als de echtscheiding niet optimaal verloopt maar met tussenkomst van de rechtbank, er in alle gevallen dan een vonnis is over hoe er moet worden omgegaan met het groeipakket, hoe en waar het moet worden betaald. Er is nog een onderscheid met de sociale toeslag, want daarvoor is wel expliciet gekozen dat het kan worden gesplitst omdat dit afhangt van de woonsituatie van de betrokken ouders.

Op basis van de bespreking in de commissie heeft de regering een antwoord geformuleerd dat in deze teneur is gemaakt. Er is aangegeven dat, als er een twist is tussen de ouders en als de echtscheiding problematisch verloopt, de rechter zal toewijzen. Het vonnis gaat boven eender welke decretale bepaling waarbij de uitbetaling van het groeipakket zich naar dat vonnis moet schikken.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Voorzitter, ik wil even iets zeggen op dit verslag. Collega Daniëls heeft een correct verslag gegeven. We hebben in de commissie ook aangehaald dat er vaak problemen zijn met het groeipakket bij gescheiden koppels, zeker als het een problematische echtscheiding is. We hebben ook gehoord dat er nog veel andere problemen zijn. Onze fractie dringt echt wel aan op een evaluatie van het groeipakket, zo vlug mogelijk.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega De Martelaer, het is ook in de commissie aan bod geweest dat we dat meenemen bij de evaluatie van het groeipakket. Ik zie de voorzitter van de commissie ook knikken. Ik denk dat dat een deel was van de bespreking.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de taken en de rol van de energieproducent, de distributienetbeheerder en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) – 218 (2019-2020) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie over het verzoekschrift over de taken en de rol van de energieproducent, de distributienetbeheerder en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG).

De heer Bothuyne, verslaggever, heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, het verzoekschrift ging in op de kerntaken van de netbeheerder over de verrekening van de openbaredienstverplichtingen in onze facturen en de rol van de netbeheerders en van de lokale besturen op onze energiemarkt. We zijn daar met de commissie zowel in een gedachtewisseling met de minister als in verschillende vragen om uitleg dieper op ingegaan. We verwijzen met betrekking tot het verzoekschrift naar het verslag van deze werkzaamheden van de commissie, waarin alle antwoorden terug te vinden zijn.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens over een krachtvolle reactie op de Turkse humanitaire chantage – 236 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Chris Janssens bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens over een krachtvolle reactie op de Turkse humanitaire chantage.

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Collega's, de Turkse president dreigt de poorten van Europa te openen en moedigt tienduizenden vluchtelingen aan om illegaal de grenzen van Europa over te steken. Europa, en dus ook Vlaanderen, moet hiertegen een vuist maken. Er moet vandaag dus een stevig signaal worden

uitgestuurd naar Erdogan, dat wij niet plooiën voor deze chantage en voor deze dreigementen, maar daarentegen een krachtige reactie willen terugsturen.

De minister-president heeft daarnet al aangegeven dat hij met de Turkse ambassadeur zal praten. Dit voorstel van resolutie wordt dus het best vandaag goedgekeurd, zodat onze minister-president de duidelijke eisen van de resolutie aan de Turkse ambassadeur kan overmaken. De belangrijkste boodschap daarin is: Fort Europa zal worden verdedigd, ook zonder Turkije. En Erdogan, die kan de Europese miljarden op zijn buik schrijven.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de verschillende partijen hebben vanmiddag inderdaad hun bezorgdheden geuit. We hebben ook het antwoord van de minister-president gehoord. De collega zei het al: hij heeft al een brief gestuurd naar de ambassadeur om hem uit te nodigen om daar de bezorgdheden te uiten. Wij zijn dus van mening dat dit thema een normale behandeling in de commissie Buitenlands Beleid verdient.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens over een krachtdadige reactie op de Turkse humanitaire chantage naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme verwezen.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 11 maart 2020 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.33 uur.*